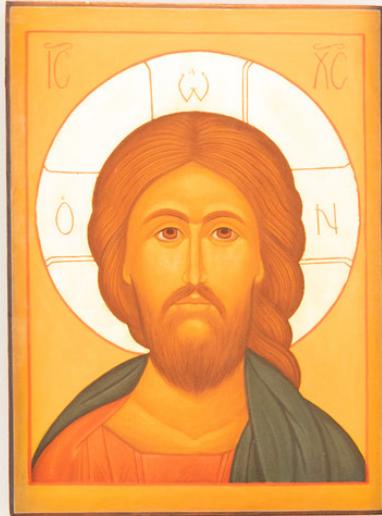

Med blicken mot Jesus

Hans Bratt Hernberg:
"Jag vet hur det är att
vara desperat och ensam
och jag vet att det finns
en väg ut."

Tema: Världen i stiftet

Den världsvida kyrkan märks
och syns i församlingar på olika
sätt. Följ med och se!

Premiärpredikant

Barbro Holmberg, ideell
och kyrkvärd, vågade
predika efter stiftets kurs.

Bli en pilgrim

Pilgrimsböcker att ta
med på en inre och
yttre resa.

Steg för steg...

Så gör du för att hitta
rätt på Kornet, Svenska
kyrkans nya intranät.

Pilgrimsvandra eller sträcka på benen?

Upptäck sommarkyrkan

Oavsett vad du letar efter finns chans att hitta det i landets kyrkor. Många är öppna och fyllda med konstupplevelser, stillhet och spännande historia. Med lite tur finns också laddstolpe till bilen, toaletter och sommarcafé.

Gå in på www.svenskakyrkan.se/sommar och upptäck vårt gemensamma kulturarv.

Svenska kyrkan

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen utkommer med 4 nummer per år och skickas till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 600 exemplar
Utges av stiftsstyrelsen i Strängnäs stift.

ANSVARIG UTGIVARE

Jimmy Åkerfeldt

REDAKTÖR

Marlene W Antonson
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Pia Andersson
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Pia Andersson
Marlene W Antonson
Hanna Eliasson
Helena Inghammar
Agneta Larsson
Tobias Lundmark
Simon Tjärnén
Katarina Wänblom

KONTAKT

Portalen, Marlene W Antonson
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

svenskakyrkan.se/strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

Hans Bratt Hernberg, Stjärnholm
Foto: Erika Stenlund

När man stoppar ner det oansenliga fröet...

... i såjorden i mars är det svårt att tro att det ska förvandlas till Lejongap och tomater. Ibland är det samma sak när vi planerar Portalen – kommer det verkligen att bli något? Och sedan poppar de mest underbara människor fram och bjuder på sig själva – TACK!

Jag (Pia) vill också passa på att tacka för att jag fått vara med och göra 22 nummer av Portalen sedan 2018. Och tänk att jag arbetat för Strängnäs stift i 14 år, så roligt jag haft. Nu tar någon annan över stafettpippen.

MARLENE OCH PIA

Är du tillgänglig i sommar?

EN återkommande fråga mellan arbetsgivare och anställd brukar vara balansen mellan arbete och fritid. Många far illa av att vara tillgängliga jämt, det skapar stress och drabbar även familjen. Det kan förstås också gälla förtroendevalda och ideellt engagerade. Det är en svår balansgång då vi samtidigt behöver vara tillgängliga. Vid exempelvis en krissituation, och även annars, är det viktigt att någon svarar och kan ge information. Ytterst är det en förtroendefråga.

NÄR det handlar om kris och beredskap är samverkansbehoven i så väl församlingar, pastorat och stift tydliga. Vi är beroende av vissa specialkompetenser som vi ibland måste hjälpa varandra med, men även i det vardagliga finns det många områden vi kan samarbeta kring, inte minst i semestertider.

JAG hörde nyligen en person berömma sin självavårdare. En av egenskaperna som lyftes fram var kommunikationen kring ledigheter. Att veta när någon har semester och inte är tillgänglig kan också skapa trygghet, struktur och förtroende.

JIMMY ÅKERFELDT, STIFTSDIREKTOR

Innehåll

4-5. Sagt vid kyrkkaffet.

6-10. Stifta bekantskap med Hans Bratt Hernberg, stiftsgårdschef på Stjärnholm.

11. Boktips för sommaren.

12. Stiftet runt.

13. Följ med och be.

14-19. Tema: Världen i stiftet.
Portalen hittar en världsvid kyrka på hemmaplan.

20-22. Alla döpta utgör en gemenskap som överskrider etniska, nationella och kulturella gränser. Fördjupningstext av Jonas Jonson.

23. Sommarpyssel.

24-25. Så funkar nya intranätet Kornet.

26. Nyfiken på Barbro Holmberg, idéell i Mariefreds församling.

27. Kurser och utbildningar.

28. Biskop Johan skriver.

Anette tipsar om bra läsning ...

STIFTA BEKANTSKAP MED. Jag gillar att läsa om människors livsberättelser och nye stiftsgårdschefen Hans har varit med om mycket, både spännande och intressant, sid 6-10.

SÅ FUNKAR DET. Heja Kornet! Har du inte kommit igång än, läs Portalens steg för steg guide, sid 24-25.

KALENDERN. Stiftet håller en massa olika kurser och utbildningar för olika yrkesgrupper och till Stiftsfesten kan precis alla komma och vara med, anställda, förtroendevalda, ideella eller församlingsbor. Missa inte den! Vi ses där, sid 27.

Anette Pantzare är handläggare. Hon arbetar bland annat med domkapitlet, Public360 och kyrkoval.

Det ska vara enkelt att döpas

Under våren, med repris i höst, har nationell nivå tagit fram flera filmer om dopet som visats i tv och på sociala medier. Filmerna finns också för församlingen att ladda ned (KorNet) och sprida i egna kanaler.

Var med och uppmärksamma dopet ännu mer genom att gå stiftets dopprogram i höst.

Dopprogrammet är en process som syftar till att stärka församlingens gemensamma arbete kring dopet. Medarbetare, anställda, ideella och förtroendevalda – alla är viktiga!

Samtalen handlar om såväl det andliga – de teologiska motiven för dopet, som det praktiska – hur man underlättar

att bjuda in till och boka dop, hur dopet märks i församlingens lokaler och verksamhet och hur vi kommunicerar om dopet.

Programmet pågår under ett läsår, med fyra träffar i Strängnäs: 14/9, 13/10, 29/1 och 11/3. Varje träff har sitt tema och gäster med olika erfarenheter och ingångar i dopet.

För frågor och anmälningar: Helena Åhlin, 0152 234 74, ahlin@svenskakyrkan.se

30

... procent av alla nyfödda i stiftet döptes 2022, en ökning med 5 % från året innan.

6 SAKER OM DOPET SOM ÄR BRA ATT KOMMUNICERA:

- Nyfödd, tonåring eller gammal – man kan döpas oavsett ålder.
- Det går bra att ha egna dikter eller sånger. Det finns dock vissa delar som måste ingå i en dopgudstjänst.
- Ett dop kostar ingenting. Präst, musiker, vaktmästare och kyrka – allt ingår.
- Dopet i sig är en fest. Vill man ha dopkalas har man det men man måste inte.
- Den enda regeln som finns om faddrar är att hen själv är döpt.
- Många församlingar har dopklänningar att låna ut. Och vita kåpor för barn, ungdomar och vuxna.

"Det känns annorlunda nu när jag är döpt"

Det blev aldrig av att William döptes som liten, vilket bekymrade honom när han blev äldre och insåg att han var den ende i familjen som inte var döpt. Men det är ju aldrig för sent – så i höstas var det dags.

Dopet skedde vid en ceremoni i Turinge kapell, **Turinge-Taxinge församling**, tillsammans med några goda vänner. William var själv delaktig i planeringen, han valde psalmen Måne och sol som han kände igen från kyrkans barnkör och önskade temat till Superman som inledningsmusik.

– Jag ville ha någonting speciellt, berättar han.

– Dopet blev precis som jag hade hoppats. På något sätt känns det annorlunda nu när jag är döpt.

Saxat från tidningen Livet, Turinge-Taxinge församling

”Vi kanske skulle ha en **studiecirkel** där vi pratade om **Guds-tecken i vår vardag**. Åtminstone i mina kretsar är samtalet om vad Gud gör i min vardag inte så levande.”

BIRGITTA ED, PASTORSADJUNKT I STRÄNGNÄS DOMKYRKOFÖRSAMLING MED ASPÖ, I PODDEN SÖKARNA

Det är så mycket getingar i min lägenhet. De har verkligen gaddat ihop sig

Solkraften kommer från ovan

Tillsammans med övriga stift har **Prästlönetillgångar i Strängnäs stift** initierat ett projekt kring storskaliga solkraftsparkar inom Färdplan för klimatet. En del i projektet är kunskapswebbina-rium för alla intresserade medarbetare i Svenska kyrkan – anställda, förtroendevalda eller ideella.

Under våren har det varit tre webinarier som går att se i efterhand (på externwebben): om potentialen för solkraftsenergi i en förändrad energimarknad, solkraftsparkernas hållbarhet för klimatet och hållbara markstrategier för Svenska kyrkans solkraftsparkar. Nya webinarier i höst: www.svenskakyrkan.se/skarastift/solkraft-fran-ovan

Vandra i Sörmland – för hela klotet

DEN 2 september är det Global walk for future day, en del av Nordens största vandrande folkrörelse för klimaträttvisa, fred med jorden och fred med varandra. I **Strängnäs stift** uppmärksammas dagen även med lokala vandringar. Mer info finns på externwebben under menyn Pilgrim.

Den 2/9 börjar även Skapelsetid (då kyrkor och samfund över hela världen firar Skapelsen och uppmärksammar världens ekosystem) som pågår till den 4/10.

Biskop Saad Hanna, kaldeiska kyrkan, Biskop Johan, Agneta Öberg, Frälsningsarmén, Anita Oldebring, pingstförsamlingen.

Nytt ekumeniskt rum på sjukhus

NYLIGEN togs "Rum för stillhet" på Södertälje sjukhus i bruk.

– Det är vad det heter. Det här är till för vem som helst som behöver en stund i stillhet. Och när som helst, säger prästen Bo Rydén som arbetar på sjukhuset med diakon Minna Johansson.

Rummet är öppet för alla trosriktningar.

– Vi hoppas att det ska bli ett rum som får betyda något för såväl patienter och anhöriga som för personalen, säger Bo Rydén.

Apropå semester:
Varför är det farligt att rensa fisk?
– Man kan gå vilse bland fjällen.

Häng med Jesus

BÄR Jesus! Varför inte slå till på ett par stora guldiga örhängen inför sommarens fester. 89 kronor kostar dessa och kan beställas på roligaprylar.se.

Många ord på vägen

VAD gör man med 36 års predikogärning? Stellan Bengtsson, komminister i **Södertälje** med ansvar för Hosjö kyrka mellan 1983–2019, har samlat sina predikningar i tre böcker med titeln *Evangelipostilla*. Varje bok innehåller predikningar över kyrkoårets helgdagar för en årgång.

Kom igång med barnens sång

SVENSKA barn sjunger allt mindre och riskerar därmed att gå miste om en viktig resurs i livet. Nu lanserar Svenska kyrkan den rikstäckande satsningen Sång igång, för barn i klasserna F–3. Tanken är att musiker och pedagoger ska möta eleverna i skolan vid minst fyra tillfällen per läsår. Som resurs finns ett sånghäfte och webbsida för tips och inspiration.

– På lågstadiet är det ofta klassläraren som även undervisar i musik så det är ju fint om vi kan gå in med vår kompetens så att barnen får bygga upp sina röster. Vill man vara med går

det bra att kontakta mig, säger stiftsmusiker Maria Säfsten **Strängnäs stift**. Sång igång är ett samarbete mellan Svenska kyrkan, Kungliga Musikaliska Akademien och Sveriges kyrkosångsförbund. Projektet pågår i första hand fram till 31 december 2024.

För att komma igång med sång finns ett sånghäfte och tips på webben.

Hantera livets svårigheter

Många unga mår psykiskt dåligt. Svenska kyrkan har tagit fram ett metodmaterial som kan bidra till att ge unga verktyg att hantera livets olika utmaningar. Fritt att använda för alla: www.svenskakyrkan.se/meningenmedmig

Meningen med mig

Händer i gudstjänsten

Nu finns kyrkohandboken på svenskt teckenspråk, i form av filmer på nätet. Den teckenspråkiga handboken innehåller översättningar för högmässa, dop, konfirmation, vigsel, begravning och bikt.

– Det är välkommet eftersom teckenspråk är ett visuellt språk och inte ett skriftspråk, och bra att handböckerna finns i samma webbverktyg, menar Agneta Wisser och Gun Carlsson, teckenspråkigt arbete **Strängnäs stift**.

Fördjupad kunskap och mer fokus med Kyrkans klassiker i arbetslaget

– Det är lätt att bara fokusera på vad vi gör, istället för på varför vi är här. Vår tro. Kyrkans klassiker har hjälpt oss att inte tappa bort det, säger Josephine Cummings, församlingsherde i **Glanhammars församling** där arbetslaget nyligen fick sina klassikerdiplom.

– En del moment har vi gjort på egen hand, men genom att vi exempelvis läst texterna och reflekterat tillsammans när vi haft gemensamma träffar, tänt ljus och bett och ibland firat gudstjänster tillsammans så har vi fått draghjälp.

– Ingen har varit tvungen att säga eller dela egna tankar men efter hand valde allt fler att göra det och jag tycker att vi kommit närmare varandra på så många plan. Vi har fördjupat oss i teologin, sett hur bibeltexter hänger ihop vilket gett djupare kunskap, men också pratat om våra egna dop, vad som är viktigt för oss i gudstjänsten och så. Det har varit fint att få dela det här med varandra, det har inte bara varit något att "bocka av", berättar Josephine Cummings.

MARLENE W ANTONSON

Kyrkoherdar tipsar om sommarläsning

"Svinhugg" av Marianne Cedervall är en bok med doft av Gotland. Huvudpersonerna är väninnorna Mirjam och Hervor som flyttar in i ett gammalt kapell i den fiktiva byn Kajpe Kviar efter en del år på fastlandet. Mitt i lugnet börjar det hända märkliga saker! Tre män dör med bara några veckors mellanrum... Boken skildrar en gotländsk sommarmiljö tillsammans med färgstarka karaktärer i ett sammanhang präglad av vänskap, hämnd och uppgörelser."

Ann-Sofie Kamkar,
Kyrkoherde Katrine-
holmsbygdens
församling

"Ljudet av fötter", första Monikaboken av Sara Lövestam. Monika är runt 40 år, framgångsrik i sitt arbete, men hon har en ouppfylld längtan och det är att bli mamma. När IVF-behandlingen återigen misslyckas börjar Monika att släktforska. Vad har hon ärvt av generationerna innan? Hur har deras liv påverkat henne? Så rullas en fascinerande släktkrönika fram."

Caroline Edlund,
församlingsherde Eds-
bergs och Mosjö-Täby
församlingar

"Om du roats av **"Röde orm"**, den mustiga skräckromanen om en vikingaynglings äventyr under 900-talet, eller Jan Guillous trilogi om korsriddaren Arn, kan Tonny Gullövs serie som inleds med titeln **"Tusenårsriket"** vara något för dig.

En åldrad storman berättar sitt livs historia för sin motsträvt levnadstecknare. Krönikan börjar år 937 under vikingarnas härjningar av Britannien och huvudpersonen Ulv, då en hetlevrad och uppkäftig ung man i Cumbria, blir tagen som träl av danerna. Kedjadt vid en roddarbänk i långskeppet Havsormen börjar på allvar hans historia som låter oss möta tre legendariska danakungar, i dag kända som Gorm den Gamle, Knud Dana-Ast och Harald Blåtand.

Krönikan, i tre delar, är en spännande serie om en tid då danerna – i strävan efter rikedom, skaldernas lovprisning och evig ära – ständigt stred mot varandra och otaliga andra folkslag."

Lars-Åke Palm,
kyrkoherde
Nynäshamns församling

Tvåra kast genom livet

Från "Björksätraunge" till Guds barn.
Från Hollywood till Stjärnholm.

Stiftsgårdschefen Hans Bratt Hernberg har hjälpt många på livets botten.
Han har också själv varit där. Mötet med Jesus blev vändningen.

TEXT: CHRISTIN ALVESUND FOTO: ERIKA STENLUND

"NU JUBLAR änglarna! Ett gudsbarn har återvänt hem!", utbrast prästen som Hans Bratt Hernberg biktade sig för i början av 90-talet.

– Det var likt en islossning som efter 28 år av väntan plötsligt briserade. Gud fyllde mig med sådan kraft att det inte längre gick att stå emot, berättar Hans som sedan hösten 2022 är stiftsgårdschef på Stjärnholm utanför Oxelösund.

Då var han knappt 30 år, nyseparerad med tre små barn och tämligen vilse när han, inspirerad av bikten i filmen Gudfadern, sökte sig till kyrkan denna första gång. Vad var meningen med allt? Vad skulle han ta sig för? Vem var han?

Mötet med prästen blev omvälvande. Hans hade inte fällt en tår sedan barnsben.

Nu rann de utan hejd. Vem Jesus var och vad Bibeln stod för, hade han ingen aning om. Inte heller hade han svar på alla frågor. Det han däremot visste var att upplevelsen han just varit med om var början på något nytt.

– Från och med den stunden förflyttades fokus från mig själv till mina medmänniskor. Jag stod inte längre i centrum och jag var inte ensam.

HANS VÄXTE upp med sin ensamstående mamma i ett miljonprogramsområde i bruksorten Sandviken.

– Jag var en så kallad "Björksätraunge", en sådan man såg ner på. Barnen i området var alltid hela och rena, även om många familjer präglades av alkoholproblem.

– Som Björksätraunge var man stämplad. När jag skulle leka med en pojke från vilakvarteren, meddelade pojkens föräldrar att jag och andra barn från Björksätra inte var önskvärt sällskap. Om något hände i eller utanför skolan var det vi från Björksätra som fick skulden. Vi var marginaliserade och till slut blev omgivningens föreställningar om oss en självuppfyllande profetia. Jag, och flera med mig, började leva upp till rollen. Idag är tyvärr flera av mina barnomsvänner döda.

VI MÖTS på en snabbmatsrestaurang i Södertälje där det är full aktivitet runt vårt bord. Aktivitet och rörelse är också något som tycks löpa som en röd tråd genom Hans liv.

Tonårstiden var destruktiv, med mycket fester och alkohol. Som trettonåring började han spela gitarr och tillsammans med några kompisar startade han hårdrocksbandet Burn. De kallades för djävulsdyrkare av den kristna församlingen Maranata.

– Det fanns en klivenhet inom mig. Jag drömde om ett ordnat liv, men fick inte ihop det.

TRE MÅNADER efter det första gudsmötet kom det andra.

– Jag hade redan börjat tvivla och satt i mitt sovrum och bad att Gud skulle komma till mig igen. Min längtan var stark och min bön uppriktig.

– Plötsligt började jag be på ett nytt språk och upplevde hur den Helige Anden var något som levde i och runt om mig. Gud är inte någon som finns långt bort. Genom Guds ande kan vi ha en personlig och nära relation.

– Ibland känns det som att livet snarare är en dans på taggar än på rosor, men bönen tar mig igenom motgångarna. Bönen bär min tro. Jag har sedan dess aldrig tvivlat på Guds existens. Gud är trofast. Däremot tvivlar jag på om jag är på rätt plats. Om det tvivlar jag jämt och jag tror att det bottnar i min barndoms vilshenhet och till viss del utanförskap. Det var fel att vara Björksätraunge, men det var också fel att ha mycket pengar. Bruksortens ideologi kunde vara dömande och exkluderande och det har jag haft svårt med sedan dess.

Kanske var det en orsak till att Hans fann sin plats i Svenska kyrkan. När han kom dit med sina vänner och sin mamma, som också mött Gud, blev han mottagen med öppna armar. Prästerna och diakonerna gav dem förtroende att aktivt delta i gudstjänstlivet

”Jag tror att Gud anpassar tilltal efter person. Jag har alltid behövt **tydliga** tilltal och har fått det.

och de fick uppleva att de var betydelsefulla som de var.

– Min förvandling kom inifrån och den fick ta den tid den behövde.

En tid senare när Hans skulle ta nattvard sa prästen, tillika vännen, att Hans skulle bli diakon. Han slog undan idén, men efter gudstjänstens slut kom en äldre man fram och lyfte samma ämne. Han bjöd in till ett föredrag om diakoni och Hans följde med.

– Allt föll på plats i och med det, berättar Hans.

”Det är Andens verk att du är här.”, sa Strängnäs stifts dåvarande biskop Jonas Jonson när Hans la fram att han ville bli diakon, bara tre år efter att han blivit troende. När Caroline Krook vigde honom i Stockholms stift, ansåg hon att han var ”broileruppfodd”.

– Hon tyckte att allt gått väl snabbt, men jag tror inte att hon ångrade sitt beslut, säger Hans och syftar till sin första diakontjänst i S:ta Clara kyrka, Stockholms Domkyrkoförsamling, där han kom att verka bland stadens mest utsatta runt Sergels torg. Arbetet var intensivt och ibland prövande. Det ordnades soppkök, bjöds in till samtal och förbön och så fort någon missbrukare ville bli av med sitt missbruk hade teamet i kyrkan en plan för det. För de allra mest utsatta, som inga instanser i samhället ville ta emot, grundades ett ”förvandlingshem” i Gästrikland.

I S:ta Clara kyrka träffade Hans också sin fru Viveca som är själavårdare med dansk psykoterapiexamen. De bestämde sig för att

gifta sig redan efter 35 minuter och har sedan dess gått sida vid sida med Gud i främsta ledet.

EFTER SJU år var Hans trött och på väg att sluta. I samma veva fick en 80-årig kvinna i en pingstförsamling i Alfta en profetia. Hon liftade hela vägen ner till Stockholm och gick in i S:ta Clara kyrka. ”Var är ikonen?”, ropade hon. (Nej, det rörde sig inte om en felsägning, kvinnan tyckte att Hasse var en ikon bland diakoner.) Den hon sökte var Hans och så fort hon såg honom berättade hon att Gud sagt henne att Hans skulle stanna på sitt uppdrag. Han fortsatte sin tjänstgöring i ytterligare fem år.

– Jag tror att Gud anpassar tilltal efter person. Jag har alltid behövt tydliga tilltal och har fått det. Det är jag tacksam över.

Som diakon fick Hans en så kallad ”yttre” kallelse att bli präst. Människor han hjälpt på vägen önskade ha honom som doppräst, vigsel- eller begravningsförrättare och efter goda rekommendationer från domprosten tog han en magisterexamen i teologi.

– Den stora skillnaden mellan präst och diakon är att jag nu är ansvarig över sakramenten och ordet. Jag älskar att hålla gudstjänst. Mitt arbete i övrigt är till stor del fortfarande diakonalt. När jag har ett sorgesamtal har jag ett helt liv i mitt knä. Det är både viktigt och meningsfullt, men ibland också tungt. Då får jag påminna mig om att jag inte är mer än människa. Allt hänger inte på mig.

FÖR ATT vila upp sig har Hans och Viveca näst intill årligen åkt till vänners hus i Los Angeles. Drömmen om att en gång få leva och arbeta där kom redan under första vistelsen, men först tio år senare öppnades

KONTRASTER. Svenska kyrkan i Los Angeles är en samlingspunkt för svenskar. Hans och Viveca Hernberg fick se både misär och Hollywoodglamour. Under pandemin, som var en svårtid för många, fick de bistå med både kroppslig och andlig spis.

FOTO PRIVAT

möjligheten. 2017 gick flyttlasset.

Att vara kyrkoherde i Los Angeles innebär en kontrastfylld tillvaro. Ena dagen var han ute bland de hårt drabbade på gatan, nästa dag på en gala. De första åren bodde de i ett hus som höll på att braka samman, de senare hos en nära vän i en villa som i folkmun kallas för "the Swedish Palace". Nöjesbranschen är stadens största ekonomi. Därför var det inte konstigt att de som kom att bli parets närmaste vänner också var en del av den.

– Svenska kyrkan i Los Angeles är en samlingspunkt och spelar en central roll för svenskarna. Många av "kändisarna" är troende och högst delaktiga i frivilligarbetet. Kyrkan lever på ett sätt som jag skulle vilja se mer av här.

Efter två och ett halvt år i Los Angeles drabbades världen av coronapandemin. I USA stängdes landet ner i en så kallad "total lockdown". Jobb och löner uteblev och

katastrofen var för många ett faktum.

– Vi var de enda från Svenska kyrkan i USA som stannade i landet och därmed utökades vårt ansvarsområde från Kalifornien till hela USA när gränserna spärades.

– Den kollektiva ångesten och ovissheten var total. Redan efter ett par veckor var matbutikerna tömda. Människor blev sjuka och dog. Folk blev hemlösa, antalet självmord, drogpsykos och ungdomar i sextrafficking blev fler. Familjemedlemmar som levde på olika kontinenter kunde inte begravas sina döda och många svenska ungdomar kunde inte ta sig hem. Den äldsta vi hjälpte var en 83-årig svensk kvinna som inte hade någonstans att bo.

När vaccinet mot Covid-19 blev tillgängligt blev stämningen i det redan polariserade samhället än mer ansträngd. Diskussionen mellan ja- och nejförespråkarna var hetsig och massmedia spekulerade i om ett inbördeskrig var att vänta. Ännu mer salt i det re-

dan infekterade såret kom när George Floyd mördades och nya starka vindar blåste i Black Lives Matter-rörelsen. Demonstrationer och våldsamma sammandrabbningar med undantagstillstånd och utgångsförbud var inte ovanliga.

– Det kändes som en krigszon, säger Hans. Vi såg alla dessa människor som desperat behövde hjälp. Vi kunde inte ge upp och stod därför kvar, för samtidigt som vi rent praktiskt försökte hjälpa dem, fick vi också möjlighet att evangelisera för människor vi annars inte skulle ha nått.

Hans och Viveca fick efteråt ett offentligt tack av svenska ambassaden.

Under de fem år som paret tillbringade i Los Angeles fick Hans och Viveca barnbarn och de såg framför sig en lugnare tid, närmare dem i Sverige.

– Det känns som en minnesresa att komma tillbaka till Strängnäs stift och Stjärnholm. Först nu börjar jag landa i att jag är

OMVÄXLANDE. Som stiftsgårdschef får Hans Bratt Hernberg både leda gudstjänstlivet och trädgårdsarbete. Han vill att Stjärnholm ska vara en plats där människor kan få växa i tro och bön.

Familjen betyder mycket

NAMN: Hans Bratt
Hernberg

ÅLDER: 58 år

FAMILJ: Frun Viveca, sex barn och tio barnbarn.

GÖR: Chef över stiftsgården Stjärnholm utanför Oxelösund.

TIDIGARE: Diakon i S:ta Clara församling, Stockholms Domkyrkoförsamling, präst i Botkyrka församling och kyrkoherde i Svenska kyrkan i Los Angeles.

FRITIDEN: Spelar gitarr och umgås med barn och barnbarn.

här, vilket inte bara är enkelt. Jag kan likna det vid att återvända från ett krig, för på ett sätt upplever jag det så. Det jag och Viveca varit med om är svårt att delge. Samtidigt är det något som påverkat vårt inre och som vi bär med oss, men så får det vara. Var sak har sin tid.

Lugn har dock inte tillvaron blivit för Hans. Att vara stiftsgårdschef innebär skiftande arbetsuppgifter; från att dirigera hantverkare som ska underhålla byggnaderna till att vara "hotellnisse" likt huvudpersonen i komediserien Pang i bygget. Men mest är Hans ändå en andlig ledare vars vision är att skapa ett levande centrum för tro, där själen kan få återhämtning. Han vill se ungdomar som en del av verksamheten och bönen som en självklar ledsagare för alla på plats.

– Frimodigheten har lett mig genom livet.

Jag har varit för dum för att tveka och vara rädd och det har gjort mitt liv både spännande och innehållsrikt. Dessutom vet jag hur det är att vara desperat och ensam och jag vet att det finns en väg ut. Det hoppet vill jag förmedla.

– Att möta Gud helar människans inre och hjälper henne att vara sig själv. Jag är övertygad om att det finns ett behov av att samtala om tro och existentiella frågor. Kyrkan har låga trösklar. Vi behöver bara synliggöra oss, hålla upp dörren när det behövs och ta tillfället i akt när det ges.

– Svårast att tala om tro är i kyrkan, skrattar Hans.

– Där kan jag mötas av att man skruvar på sig och blir obekvä. Utanför kyrkan möter jag bara nyfikenhet.

Aktiviteten runt vårt bord på snabbmatsrestaurangen har stillats och solen som nyss

bländade oss har passerat vårt fönster, men rörelsen i Hans liv fortsätter. Vad framtiden ger, får Gud utvisa.

SKUT – Svenska kyrkan i utlandet ...

... finns på drygt 40 platser i cirka 25 länder runt om i världen. För den som är ute på resa, studerar, arbetar eller bor utomlands finns SKUT som fast punkt i tillvaron där man kan känna sig hemma och tala sitt modersmål. Personal och frivilliga besöker svenskar på sjukhus, ombord på båtar och i fängelser.

Strängnäs stift har ett eget SKUT-råd, Irma Sandgren är ordförande (vissboda@vissboda.com)

Varför pratar du om klimatet, du ska väl prata om tro och Jesus?

Gud såg att det var gott
Biskop Andreas Holmberg
(Verbum, 2023)

Ekosystem kollapsar, medvarelser dör ut, jorden lider av allt högre feber. Skapelsen bokstavligen dignar under trycket av oss människor. Vad kallar Gud oss till i denna tid? I boken *Gud såg att det var gott – att vara människa och kyrka i klimatnödens tid* delar biskop Andreas Holmberg med sig av sina tankar om varför klimatnöden angår kyrkan och oss som kristna. Samma ekosystemtjänster som höll Jesus och hans vänner vid liv är vi idag också helt beroende av: binas

pollinering, fotosyntesen, rent vatten... Men idag har vi stor distans till naturen, ja vi rent av objektifierar den. Denna dystra läsning inleder boken. Hur ska biskop Andreas lyckas vända detta, skapa hopp och handlingskraft? Svaret är koncist, slagkraftigt och kommer i mitten av boken: omvändelse! Omorientering, att vända om, att tänka om. Detta ska göras med hjälp av sju nycklar – nycklar som är djupt rotade i ett judiskt-kristet arv och i Bibelns skrifter. Dessa

nycklar är perspektiv som kan vägleda oss i att teologiskt och pastoralt bearbeta klimatnöden. Klimatnöden kräver mycket av oss men boken ger mig hopp om att förändring är möjlig. Jag är övertygad om att den kommer att ge hjälp och vägledning till många av oss.

EMILIA BERGIUS

En berättelse som gör ont

Straff
Ann-Helén Laestadius
(Romanus & Selling, 2023)

På senare år har det kommit en hel del litteratur med anknytning till samiskt liv. Några av de mer omtalade böckerna är skrivna av Ann-Helén Laestadius som i sin senaste bok *Straff* tar oss med till 1950-talet och nomadskolan, för barn till renskötande samer. Att tala det egna språket är förbjudet, jojen är syndig och husmor styr skolans barn och personal med hot och våld medan makthavarna tycks se på. Pennalismen bland barnen är utbrett och skildringarna kryper in under skinnet på läsaren.

Berättelsen rör sig också trettio år senare, då vi får möta de nu vuxna barnen från skolan och deras skilda sätt att hantera barndomens trauma. Upplevelsorna fortsätter att påverka deras liv och relationer. Ett fint och tankeväckande spår i boken handlar om adoption och om barns rätt till ursprung och språk men också rätt

att få bli sedda och älskade.

Laestadius föregående roman *Stöld* (2021)

är en rasande skildring av nedärvda spänningar och fördomar. *Straff* väcker frågan om vad som är möjligt att förlåta. Hur kan vi leva med minnet av begångna oförrätter? Vilket ansvar har vi när vi ser orättvisor?

I Svenska kyrkan pågår sedan en längre tid ett arbete med att i möjligaste mån ställa till rätta de övergrepp som kyrkan begått. *Straff* är en otäck och viktig påminnelse om att denna historia inte får upprepas och en läsvärd bok som tar oss med till en dåtid som människor fortfarande bär ärr av.

HELENA INGHAMMAR

”I sommarens soliga dagar, vi gå...”

En pilgrimsbok i packningen är ett bra sällskap på vandringen.

Lilla pilgrimsboken, Hans-Erik Lindström (Verbum), är en riktig klassiker som fått nytt utseende. Här finns gudstjänster för alla tidpunkter och dagar, som en kyrkohandbok för vandring. Ett pedagogiskt grepp är pilgrimskransen som utgår från nyckelorden, frihet, enkelhet, tystnad, bekymmerslöshet, långsamhet, andlighet och delande (FETBLAD, lätt att komma ihåg). En lättanvänd bok som jag alltid har med mig. Tyvärr inte lika behändigt format som tidigare.

Liten klosterregel för pilgrimer, Annika Spalde (Argument), visar på släktskapet mellan pilgrimens och klosterlivets andlighet och där klosterreglerna får ny klädedräkt. Ödmjukhet uttryckt genom Annika: ”Ett annat sätt att se på det är att det ligger en frihet i att inte vara kinkig och kräsen.” Det här är en bok som kräver lite. Här finns djupet men också de konkreta övningarna. Den ger en rytm för dagen – och för hela året: varför bara vandra på sommaren? Boken påminner om vilka vi är: skapade, medskapare, mottagare av livets gåva. Det står så fint: ”Varje Nu är Guds eviga nu.”

Pilgrimsbön (Argument) är en bönbok som utgår från nyckelorden. Det är samtidigt poesi då varje bön är på rim. Sven Hillert lyckas säga mycket med få ord. Det är en enkel – men fin bok illustrerad med akvareller.

Sist, men inte minst, har vi *Hållbar vandring med Frälsarkransen*, som författats av Pär Friberg, pilgrim och kyrkoherde i Daga (Strängnäs stift) tillsammans med Magnus Myrberg (Verbum). En angelägen bok som kopplar ihop andlighet och hållbarhet. Till varje pärla finns böner och två betraktelser, både nybörjaren och den erfarne får sig något till livs.

CECILIA SUNDKVIST

Lutherhjälpen som försvann

Många minns Lutherhjälpen, en gång i tiden den största insamlaren av medel till internationellt arbete, och dess sparbössor. I avhandlingen *Lutherhjälpen som försvann*, Uppsala universitet,

behandlar tidigare ärkebiskopen Anders Wejryd vad som hände när Svenska kyrkan tog över organisationen och den fick nytt namn: Svenska kyrkans internationella arbete. Avhandlingen, (2022)

på 195 sidor, beskriver utvecklingen fram till 2019 då det internationella arbetet bytte namn till Act – Svenska kyrkan, och fick en tydligare egen profil.

Stiftet runt

Bli guidad i Olaus Petri

I sommar välkomnas du av **Olaus Petri församling** (Örebro) till guidade visningar i kyrkan med Jan-Eric Norman, ideell medarbetare och gudstjänstvärd.

Ingen kostnad, ingen anmälan.

- 8/6 kl. 16.30–17.30.
- 29/6 kl. 16–17.
- 13/7 kl. 13–14.
- 3/8 kl. 14–15.

Öppet hus som sommarfest

Tysslinge församling vill ge smakprov och möjligheten att vara med på några av de verksamheter som finns i församlingen. Kom till Kyrkans hus i Vintrosa på sommarfest 4/6 kl. 13–15.

Grilla och be

Kom på grillkväll för barn och familj 18/7 kl. 16 i Klosters församlingshem, **S:t Johannes församling** (Eskilstuna). Grillmat, gemenskap och andakt.

Sommarutställning

”Rum för resande” med 18 olika konstnärer visas i **Strängnäs domkyrka** 18/6–31/8. Alla konstnärer har anknytning till Strängnäs kommun. Verk i många olika tekniker.

Prata om Bibeln?

Om du är intresserad av att läsa Bibelns texter i grupp och vill reflektera och diskutera. I höst startas en grupp i **Flen, Helgesta-Hyltinge församling**. Anmäl dig

Firande hela sommaren

För att fira Knista kyrkas 900-åriga historia bjuder **Knista församling** på jubileumsprogram med aktiviteter och konserter hela sommaren. Se hela programmet på www.svenskakyrkan.se/knista

Familjeutflykt

Häng med på familjeutflykt till Hästhagen 15/6 kl. 11–14.

Mikaels församling (Örebro) ordnar picknickkorg till alla anmälda och i Hästhagen finns möjlighet till minigolf, discgolf, hyra kanot, köpa glass och bada. Dagen är gratis men anmälan krävs.

Grönt är skönt

Tre tisdagar i juni bjuder **Sköllersta församling** in till Café i det gröna, kl. 14. Det blir tipspromenad och musikkryss samt gott fika med kaffebröd ute i det fria. 13/6, Hjortkvarn 20/6, Svennevad 27/6 i Pålsboda

Musikvecka i Snavlunda

8–13/8 bjuder **Askersunds pastorat** på fem olika konserter i Snavlunda kyrka med allt från visor och folkmusik till populärmusik och klassisk konstmusik på slagverk. Inget inträde, kolla in webben för dagar och tider.

Ljusa kvällar om våren

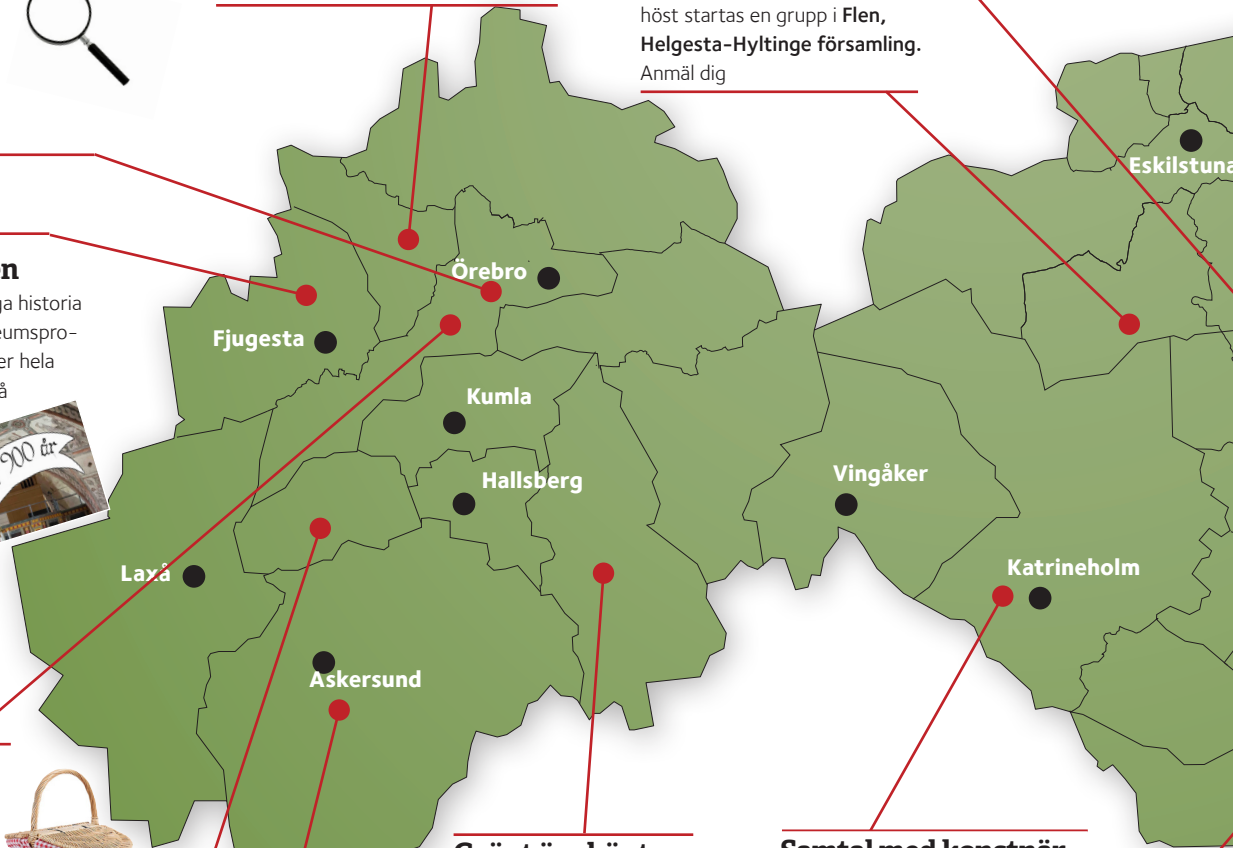
Sommarkonsert i Viby kyrka 13/6 kl. 18 med bland andra Viby kyrkokör, spelman och piano. Fri entré hälsar **Viby församling**.

Samtal med konstnär

Den 13/7 kl. 18 är det konstnärssamtal i Floda kyrka, **Katrineholmsbygdens församling**. Anna Berglind berättar mer om sig själv och konstverken som finns utställda i kyrkan över sommaren.

Katarinavesper

2/8 kl. 18 kan du komma till Halla kyrka, **Stigtomta-Vrena församling** och vara med på Katarinavesper. Christine Ankarswärd sjunger tillsammans med Helena Wanrud. Dessutom vandring i reservatet och föreläsning.

Se "Anna själv tredje"

Aspö kyrka från 1100-talet är sommaröppen 25/6–9/7. Altarskåp från 1400-talet och träskulpturen Anna själv tredje. Passa på med ett besök söndag 16/7 kl.18 då det är sommarkonsert med sång och gitarr hälsar **Strängnäs domkyrko-församling med Aspö.**

Läger med äventyr

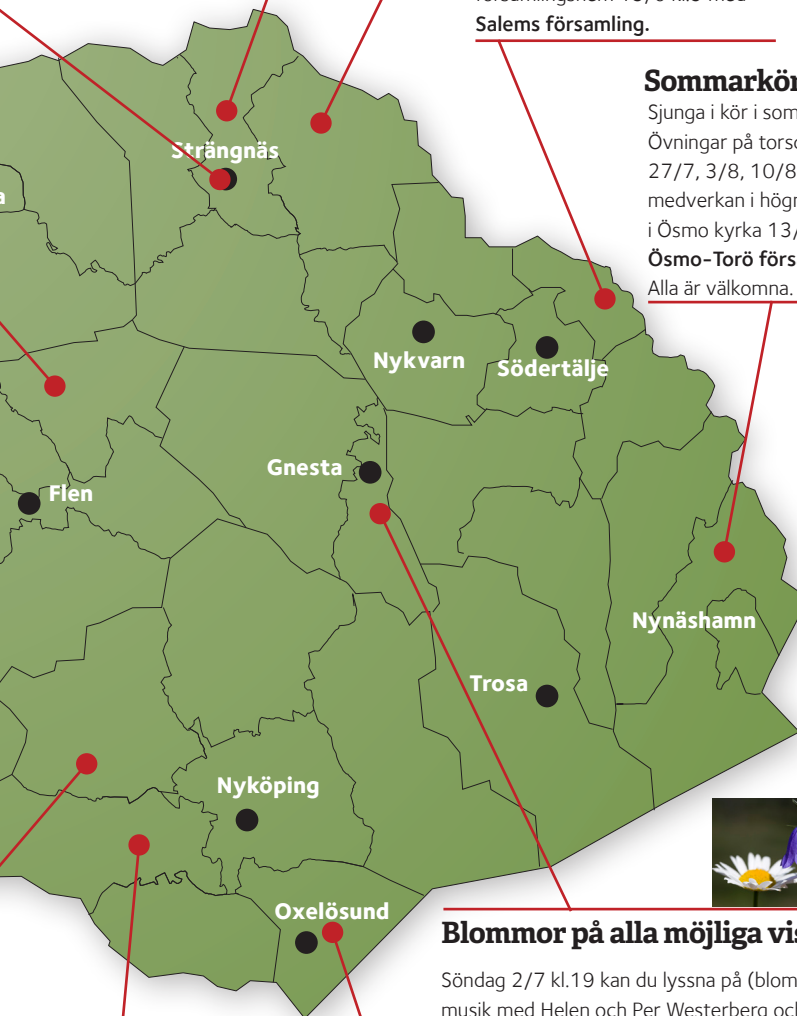
Stallarholmens församling ordnar läger för unga. Mycket äventyr på några få dagar! Vi paddlar kanot, pilgrimsvandrar, badar, testar höghöjdsbana med mera. 7–9/8, anmälan krävs.

Vardagsvandra

Följ med på vardagsvandring och delta i Sveriges största pilgrimsvandring för klimatet, Pilgrim's Walk for Future. Samling vid Säby församlingshem 15/6 kl.9 med **Salems församling.**

Sommarkör

Sjunga i kör i sommar. Övningar på torsdagarna 27/7, 3/8, 10/8 och medverkan i högmässa i **Ösmo kyrka 13/8, Ösmo-Torö församling.** Alla är välkomna.

Sjung Taizé

Var med på Taizébön kl.18 den 18/6 i Lunda kyrka med **Kiladalens församling.** Kiladalens Taizémusikgrupp medverkar.

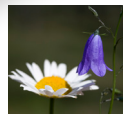
Konst för fred

En del av utställningen Pax kan du se i S:t Botvids kyrka **Oxelösunds församling** 24/6–20/8. Konstutställningen är skapad av Sörmlands museum i nära samarbete med åtta konstnärer och åtta församlingar. Utställare i S:t Botvids kyrka är Mourad Kouri. Konstsamtal och musik 28/6 18.00.

Blommor på alla möjliga vis(or)

Söndag 2/7 kl.19 kan du lyssna på (blomster) musik med Helen och Per Westerberg och göra blomsterarrangemang med trädgårdsmästare Anna Sanchez Lindström i Kattnäs kyrka, **Frustuna församling.**

Följ med och *be*

*"Fader, jag andas ut min trötthet,
jag andas in din kraft.
Kristus, jag andas ut min ensamhet,
jag andas in din närhet.
Helig Ande, jag andas ut min oro,
jag andas in din frid."*

Martin Lönnebo

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

VECKA 22 + VECKA 30

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helges-ta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

VECKA 26 + VECKA 34

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Caroline Edlund. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

VECKA 23 + VECKA 31

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtom-ta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

Lunda kyrka

VECKA 27 + VECKA 35

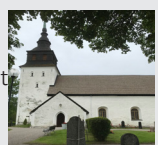
Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Gunlög Axelsson Ölund. Askersund-Hammar, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköl-lersta, Lerbäck, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker-Lännäs och Kvismare.

VECKA 28 + VECKA 36

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath. Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn och Salems.

VECKA 29 + VECKA 37

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Christofer Lundgren. Strängnäs domkyrkoför-samling med Aspö, Marie-fred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

Vansö kyrka

VECKA 25 + VECKA 33

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla Parenmalm. S:t Johannes, S:t Ansgar, Tunafor, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshulta, Kafjärden och Stenkvista-Ärla.

Tema

Världen i stiftet

Mässan påminner oss om att alla kristna är en enda kropp. Det gäller både de som är nära och de som är långt bort, spridda över jorden.

Portalen hittar världen på hemmaplan. I mötet med andra kristna får vi både ge och ta emot.

**Så växte en skara skrämda
lärjungar till en
världsvid kyrka.**

**Fördjupningstext av
Jonas Jonson på sidan 20**

Liv Olsson besökte kristna i Tanzania:

”Vi skulle kunna

Hon åt med händerna och ur samma gryta som familjen, sov skavfötters och tvättade kläder i en balja. Mycket var primitiva – re än vad Liv Olsson var van vid. Men den kvardröjande känslan efter de tre månaderna i nordvästra Tanzania är, ännu fem år efteråt, värmen och gästfriheten som mötte de svenska utbytesdeltagarna.

– Vi fick verkligen dela tro, liv och vardag med våra värdfamiljer, säger Liv Olsson som följde barn till skolan, gick och handlade på marknaden och deltog i de flera timmar långa gudstjänsterna i evangelisk-lutherska kyrkan i Bukoba.

Liv har alltid varit intresserad av internationella frågor och en resa till Jordanien i kyrkans regi väckte hennes längtan efter att få testa att vistas lite längre i ett annat land – dock inte som turist. Därför sökte hon till Act Svenska kyrkans utbytesprogram.

– Jag blev tilldelad Tanzania, berättar Liv som arbetade i sin hemförsamling Bodarne som fritidsledare då hon sökte utbytesprogrammet.

Innan resan var det en hel del förberedelser så att utbytesdeltagarna skulle ha ett hum om vad de skulle möta. Ändå blev kontrasterna stora mot det liv de levde i Sverige. Men det är inget Liv själv hakat upp sig det minsta på. Hon talar med eftertryck om hur vänliga alla var, hur stolta de var att tillhöra en kyrka, hur nöjda de var trots att de hade så få prylar – och hur mycket hon dansat i gudstjänsterna.

– Det var oerhört mycket glädje, sång och dans i gudstjänsterna. Vi skulle kunna ha lite mer av det här hemma, säger Liv glatt.

Vad är dina viktigaste lärdomar från utbytet?

– Att kyrkan är världsvid och att det är mycket som förenar oss trots att olikheter i standarden är stora. I Bukoba kunde det människor gav i kollekt bestå av bönor, hönor eller sockerrör. Människor bidrog med det de kunde.

– Det var en hel del i gudstjänsten som var lika som här – exempelvis Fader vår, nattvarden och vissa psalmer.

Annat var annorlunda mot vad Liv föreställt sig. Exempelvis var naturen så mycket grönare och landskapet med Victoriasjön som fond helt förtrollande.

Och något som var jobbigt?

– Att man särbehandlade oss var för att vi var vita –

”Det var oerhört mycket glädje, sång och dans i gudstjänsterna.

Liv Olsson

ÅLDER: 23 år.

BOR: I gammelmorfars banvaktarstuga utanför Finnerödja.

GÖR: Arbetar som fritidsledare och samordnare för det internationella arbetet i Kumla församling.

ERFARENHET av Ung i den världsvida kyrkan: Var utbytesdeltagare i tre månader i Tanzania 2019.

dansa lite mer här hemma”

UPPLEVELSE. Liv Olsson delade tro, liv och vardag med värdfamiljen under tre månader i Tanzania. Det internationella engagemanget har fortsatt på hemaplan.

FOTO: KARL FRANK

en rest av missionshistorien vi inte kunde skaka av oss. Vi satte inte oss själva över någon, men vi placerades ändå där på något sätt.

Några kulturkrockar?

– De har ju en annan tidsuppfattning än vi. Om man har bestämt med någon att träffas en viss tid och det dyker upp något på vägen som måste tas om hand gör man det...

– Och när det gäller synen på homosexuella befinner de sig där vi var för ett antal år sedan.

Liv tog inte bara många nya erfarenheter med sig

hem utan också flera vänförhållanden. Bland annat med en jämnårig kvinna som heter Alice och är lärare i Bukoba och tidigare varit på utbyte i Sverige.

– Vi hörs över nätet hela tiden.

Vad skulle du säga till någon som funderar på att söka Ung i den världsvida kyrkan-utbytet?

– Sök! Du får vara med om en resa för livet. Men du måste vara öppen för att det är mycket som är nytt och ha respekt för sådant som är annorlunda.

FOTO: PRIVAT

Svenska kyrkans utbytesprogram

Ung i den världsvida kyrkan är Svenska kyrkans utbytesprogram som drivs av Act Svenska kyrkan.

Är till för ungdomar i åldern 18–30 år. Den som får åka ska ha varit aktiv inom Svenska kyrkan och ha ett intresse för internationella frågor.

Utbytet sker under tre månader och är gratis för deltagarna.

De länder som man har utbyte med är Tanzania, Costa Rica, Filippinerna och Brasilien.

På hösten åker 14–18 svenska ungdomar till världsländerna och på våren kommer 14–18 ungdomar från världsländerna till Sverige.

Syftet med utbytet är att ge unga möjlighet att mötas, dela erfarenheter, reflektera över livet och tron och kyrkans uppdrag i världen.

Efter utbytesmånaderna förväntas de svenska utbytesdeltagarna åka runt och berätta om sina upplevelser under följande vår.

Efter pandemipaus drar utbytet i gång igen 2024.

INGALILL BERGENSTEN

FOTO: MAGNUS ARONSSON

GRUPPMÄNNISKA.

Anette Murless har arbetat utomlands i många år. Att leda internationella arbetet hemma har gett nya erfarenheter.

”Det internationella måste genomsyra

Anette Murless engagerar sig i den internationella gruppen i Nyköping

Att Act Svenska kyrkan finns med på ett naturligt sätt i barnverksamheter, körer och konfirmandarbete – det är ett av Anette Murless mål för internationella gruppen i Nyköpings församling.

– **DET** var ju pandemi när jag kom tillbaka till Sverige för tre år sedan, och det hände så lite här i Nyköping då. Det enda som var igång var kyrkan! säger Anette Murless.

Anette är sörmlänning från början men flyttade till Sydafrika 1979. Där och i Tanzania har hon bott och arbetat nästan hela tiden sedan dess tillsammans med sin man som är sydafrikan och ekolog. Hon har arbetat för dåvarande Svenska Kyrkans Mission och Forum Syd, bland annat med att stötta småföretagare i ett kyrkligt projekt och att bygga upp en 4H-organisation.

– Jag har arbetat med ekonomi och utbildning, i tre år arbetade jag också på Kyrkanskansliet i Uppsala med utbildning för de utsända. När vi blev pensionärer 2015 bosatte vi oss i Sydafrika, men sedan kom pandemin, och den gjorde att vi flyttade tillbaka till Sverige.

Internationella gruppen i Nyköpings församling var inget som Anette Murless hade tänkt på, men när hon tackat ja till att vara

med i gruppen hamnade hon också snabbt i Strängnäs stifts internationella råd.

– Det har blivit mycket på sista tiden! säger hon och skrattar.

Hon konstaterar att en del saker går lite trögare än hon hade trott, kanske en pandemieffekt. Utbildningsbehovet i de internationella grupperna är stort, och en del av arbetet kräver mycket framförhållning.

– Vi hade en dag i Nyköping med hela kontraktet under fastekampanjen. Vi ville ordna en körkonsert då och upptäckte att vi skulle ha börjat mycket tidigare med planeringen. Det har vi lärt oss.

– Vi sålde matbröd och annat hembakat, och prästost, och handgjorda ljus. Vi bjöd in till föreläsning inne i kyrkan och hade tipspromenad. Det var väldigt roligt!

ATT ARBETET blir enklare när det administrativa fungerar är en av Anette Murless lärdomar från de senaste åren.

– I början fick jag inga nyhetsbrev, det visade sig att min e-postadress inte fanns inlagd. Nu vet jag att det är viktigt att vara registrerad i Kyrksam, och med rätt funktion, så att man får rätt information!

”Det är viktigt att vara registrerad i **Kyrksam ...** så att man får **rätt** information.

Ett bra samarbete mellan församlingens anställda och den internationella gruppens ideella är också en förutsättning för arbetet.

– I vår grupp är det två anställda och resten ideella. Det är också bra om det är både yngre och äldre i gruppen.

De yngre är ofta mer rörliga och försvinner iväg, men det är viktigt att de är med och att vi tar vara på deras erfarenheter.

DET HÄNDER mycket inom Act Svenska kyrkan.

– Vi har ju julinsamlingen, som är stor och mäktig, och fasteinsamlingen, och sommarkampanjen – och så är det Världens barn! Det är de fyra stora kampanjerna, men det händer ju saker i stiftet och lokalt också. Det är mycket arbete och många församlingar är små.

Till sin hjälp har gruppen ett årshjul som hjälper dem att se när saker ska hända och när de måste förberedas.

– Jag tror att vi kan göra mer i samband med kollekterna, till exempel berätta mer vid kyrkkaffet. Och att vi skulle kunna arbeta

Värt att veta om Act

ACT SVENSKA KYRKAN. Act betyder att agera. I ACT-alliansen står ACT för Action by Churches Together.

ACT SVENSKA kyrkan har varit namnet på Svenska kyrkans biståndsorganisation sedan 2019. Med hjälp av engagerade i församlingar och pastorat samlas miljontals kronor in vid jul och i fastetid, pengar som snabbt kan omsättas i stöd för utsatta människor runt om på vår jord.

Förutom den humanitära hjälpen stöder Act Svenska kyrkan också utvecklingsarbete och påverkansarbete på olika platser i världen genom sitt medlemskap i ACT-alliansen (Action by Churches Together). ACT finns representerat i 127 länder, genom sina 145 medlemmar som alla är kyrkor eller kyrknära organisationer.

Svenska kyrkan (och då också Act Svenska kyrkan) är medlemmar i Kyrkornas Världs-

råd och Lutherska Världsförbundet, de stora världsvida kyrkogemenskaperna, vilket ger möjlighet att påverka den gemensamma teologiska reflektionen, att arbeta för fred och att arbeta med miljö- och klimatfrågor.

VISSTE DU att act står för Agera? På vilket sätt vill du agera? Du behövs i Act Svenska kyrkans arbete, ung som äldre! Som ungdom kan du bli Agera-volontär, som litet äldre kan du engagera dig i din församlings internationella arbete.

Vill du veta mer om Act Svenska kyrkans arbete? Här hittar du mer information: www.svenskakyrkan.se/act

MAGDALENA ÖHRLING

Dop vid lagunen och vattenfallet i Marangu, Tanzania.

Värme – både inifrån och utifrån

Nyköpings gymnasiekonfirmander reste till Tanzania under våren. Många upplevelser, mycket kärlek och livet från en annan del av världen. Den världsvida kyrkan förenas inte av att alla har samma förutsättningar, utan av att vi delar tron.

Resan innehöll alltför massajer som byggde kyrka till skol- och barnhemsbesök, dop, sång, fotboll, bad och gudstjänster.

Konfirmander och ledare bodde hos systrakommuniteten Ushirika wa Neema i Tanzania.

allt”

mycket mer för att få fler att bli månadsgivare, säger hon.

EN AV de viktigaste insatserna är redan genomförd i Nyköping: beslutet att en viss del av kyrkoavgiften går direkt till Act Svenska kyrkan.

– Men det jag skulle vilja tala mer om är hur Act Svenska kyrkan är inkorporerat i alla församlingsinstruktioner. Att samla in pengar är bara en del av det. Det internationella måste genomsyra allt och finnas med i alla verksamheterna.

Församlingen har sedan länge vänner i Moshi: systrakommuniteten Ushirika wa Neema som hör till den lutherska kyrkan. Församlingens gymnasiekonfirmander gör resor dit, en vänskap Anette Murless vill fortsätta ta vara på.

– Konfirmanderna delar med sig av sina erfarenheter till andra ungdomar här i Sverige. Men vi skulle också kunna ta emot några ungdomar från Tanzania så att det blir ett tvåvägsutbyte. Sedan skulle andra grupper i församlingen kunna åka Tanzania och lära sig mer om hur kyrkan arbetar där. Det skulle leda till att engagemanget stärks. Vi samarbetar inte med Act Svenska kyrkan, vi är Act Svenska kyrkan.

ANNA BRAW

Enkelt och vardagsnära

I Södertälje finns den "världsvida kyrkan" bland annat i en brun tegelbyggnad i Hovsjö centrum. Portalen träffar Essa och Sarkis för att prata om mötet mellan olika kristna traditioner.

OM DET inte vore för den stora Kristusstatyn på torget eller skylten på väggen skulle man kunna tro att man var på väg in på biblioteket eller kanske till folkandvården. Hovsjö kyrka smälter in i centrumarkitekturen. Väl innanför dörren möts man av ett litet lektrum och rader av kaffebord där det pågår handarbete och samtal i väntan på vardagsgudstjänsten som snart ska börja i kyrksalen som skymtar bakom en dragspelsvägg.

– Jag tycker om enkelheten och närheten som finns här. Lokalerna skapar gemenskap, de inbjuder till att ta en kopp kaffe och prata om man kommer tidigt. Och föräldrar kan fira gudstjänst och samtidigt ha koll på barnen i lekrummet, säger kyrkvården Essa, eller Therese Kärrman som hon egentligen heter.

Essa trivs med det vardagsnära. Det gör även Sarkis Malko som kom från Syrien för åtta år sedan och som har hittat ett andligt hem i Hovsjö kyrka. Trots det geografiska och kulturella avståndet har det gått lätt att akklimatisera sig.

– Det är olika. I Syrien finns inga kvinnliga präster. Men det är mycket lika. Liturgin är bekant. Vi sjunger och ber, konstaterar han självklart.

– Även om vi kommer från olika traditioner är teologin och syftet detsamma.

Omkring 50 procent av gudstjänstfirarna i Södertäl-

MÖTEN. Det finns både likheter och olikheter när olika traditioner och i Hovsjö kyrka

jes församlingar har idag sin bakgrund i Mellanöstern. Andelen på vardagsgudstjänsten i Hovsjö är betydligt större. Det är inte ovanligt att Fader vår bes högt på flera språk. Men idag sker allt på svenska, och klassiska Frostensonpsalmer sjungs av de få som kan dem – ackompanjerade av barnjoller från församlingssalen.

Sarkis tycker om det kortare enkla formatet i vardagsgudstjänsten. Den stora skillnaden är språket, men det är också en av anledningarna att han kommer hit. Han kommunicerar på knapp svenska, tar vänner och mobilen till hjälp. Gudstjänsten blir en viktig väg in i det svenska.

Se hit om du är intresserad av världsliga saker!

SAKNAR din församling en internationell grupp – då kan du starta en. Så här kan ni göra:

- Utse en "kärngrupp": bestående av en samordnare, gärna någon som är anställd med mandat från kyrkoherde samt engagerade förtroendevalda eller ideella medarbetare.
- Alla medlemmar i gruppen ska registreras i Kyrksam, kyrkans

organisationsregister, som ombud eller intresserade av internationellt arbete.

- Gruppen ansvarar för budget och verksamhetsplan (med hjälp av den i gruppen som är anställd), och finns med som en tydlig del i församlingens vision.
- Gruppen ansvarar för insamling och väljer ändamål/fokusområden eller att bidra generellt.

VILL ni få råd och hjälp? Kontakta internationella handläggaren i Strängnäs stift, Anne Falk, på 0152-12 34 12, eller anne.falk@svenskakyrkan.se.

act
Svenska kyrkan

Följ på sociala medier
www.facebook.com/actstrangnasstift

Grupp på Facebook för tips och idéer: Internationellt engagerade i Strängnäs stift www.facebook.com/groups/185581349218532/

På webben
www.svenskakyrkan.se/act/actum

på många språk

kyrkor möts i Södertälje. Sarkis och Essa ses ofta på vardagsgudstjänsten
FOTO: GUSTAV SVÄRD

– Det är bra att höra Bibeln på svenska. Jag kan ju den på mitt språk och ...

Han fortsätter meningen med en handrörelse mot huvudet, som för att visa att där sker ett intensivt översättningsarbete, från det nya språket till det gamla och tillbaka igen.

Just den goda kunskapen i Bibeln är en märkbar skillnad från kristna svenskar tycker Essa. Det blir ofta intressanta samtal om predikan över kaffet.

– Vi kan slå i Bibeln och diskutera. Alla kan sina bibeltexter och har tänkt. Det har kanske inte påverkat min egen tro så mycket men det är kul att se och höra

hur vi tänker och möter världen. Ibland blir det het-sigt också, säger hon muntert.

Under vårt samtal kommer fler och vill vara med. Hjälper till att översätta, fyller i, engagerar och bidrar helt självklart. Engagemanget påminner Sarkis Malko om hur kyrkan i hemlandet fungerar.

– I mitt land kommer prästen om det är något. Om man blir sjuk eller får svårigheter, i familjen i äkten-skapet eller så, så får man hjälp av kyrkan. Här lever många ensamma. Blir livet svårt får man möta det svåra själv. I mitt land vet jag att andra finns där för mig. Kyrkan borde vara lite mer så här också.

Mångfalden i Hovsjö kyrka präglar även det i Sverige så viktiga kyrkkaffet, i urvalet av kakor och bakverk men också i hänsynstagandet för de olika traditionerna. Exempelvis plockas allt det söta bort under den 50 dagar långa fastan.

– Eftersom de ortodoxa bara får äta mjölkfritt bröd under fastan så anpassar vi fiket efter det, förklarar Essa.

Förhållningssättet speglar det Sarkis återkommer till flera gånger under intervjun.

– Jag tycker om hur de möter invandrare här. Människor är vänliga. Jag är invandrare och här har de respekt för alla människor.

MARLENE W ANTONSON

Värt att veta

Södertälje pastorat har ett mångårigt samarbete med frikyrkorna kring festivaler, julkassen, prästostförsäljning etcetera. Man är också ofta kontakten när kommunen, sjukhuset, polisen behöver nå ut till kyrkorna.

Södertälje är ett starkt fäste för kristna från Mellan-östern. Gemenskapen mellan de olika kyrkorna är god, men det ekumeniska arbetet sker inte på traditionellt vis genom ekumeniska råd då det inte finns någon tradition av föreningsliv i de orientaliska kyrkorna. Svenska kyrkan fungerar som det ekumeniska klistret i staden.

Styrelsen för Internationella rådet i Strängnäs stift

Ta hjälp av Internationella rådet

I Strängnäs stift finns Internationella rådet, en ideell förening, med uppgift att inspirera och uppmuntra anställda, frivilliga, förtroendevalda och församlingsbor till ett ökat engagemang för Svenska kyrkans internationella arbete. Rådet ordnar med hjälp av stiftsorganisationen inspirationsdagar med information om Act Svenska kyrkans arbete och tips hur man kan arbeta

inför kommande kampanjer – utbildning och erfarenhetsutbyte. Inspirationsträffarna genomförs i olika delar av stiftet så att så många som möjligt ska kunna delta.

INSPIRATIONS DAGAR
i höst:

- 7 oktober i Frustuna
- 14 oktober i Hallsberg

Vill du veta mer eller få stöd:

Ordförande i Internationella rådet: Marie Kilhed, marie.kilhed@gmail.com

Stiftskontakter för det Internationella arbetet: Anne Falk, anne.falk@svenskakyrkan.se och Magdalena Öhrling, magdalena.ohrling@svenskakyrkan.se

Läs mer på:

www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/internationellt

MISSION ÄR HOPP *som smitta?*

Bakom orden

Jonas Jonson är psalmdiktare och författare. Biskop emeritus i Strängnäs stift (1989–2005). Jonas Jonson har haft många uppdrag i Kyrkornas Världsråd och även varit biträdande generalsekreterare i Lutherska Världsförbundet. Hans bok "Missionärerna" (Verbum, 2019) skildrar Svenska kyrkans mission, SKM 1874–1974.

Det brutna brödet var för hela mänskligheten och genom dopet har världens kristna en gemensam identitet. Vår tro går bortom etniska, nationella och kulturella gränser.

I vartenda land som tillåter minsta gnutta religionsfrihet finns det kristna. Nästan var tredje människa i världen är döpt i den treenige Gudens namn. Kristendomen kommunicerar – till skillnad från andra världsreligioner – på alla språk och framträder i otaliga former. Ändå äger alla kristna en delad identitet. Man kan känna igen sig i riterna och bli hemmastadd i kyrkor överallt. Det finns enhet i mångfalden: tron att den korsfäste Jesus Kristus är uppstånden och lever ibland oss.

Jesus och hans lärjungar var judar. De tillhörde Guds utvalda folk och övergav inte sin judiska tro, tradition och kultur. I sin undervisning och med handling och liv vidgade Jesus det judiska perspektivet. Han talade om Guds rike som skulle komma och om sig själv som den väntade Messias. Han utsåg apostlar och uppmanade dem att "gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen". Han sa: "Som Fadern har sänt mig sänder jag er". Omtumlande gav de sig av och vittnade med orubblig visshet att han besegrat döden. Kristendomen föddes. Hoppet smittade. Och världen blev aldrig mer vad den varit.

På senmedeltiden ritades världskartorna med Jerusalem i centrum för därifrån hade budskapet om Kristus förts till världens änder. De då kända världsdelarna Asien, Afrika och Europa tecknades som kronbladen på en blomma. Från mittpunkten hade påskens budbärare rest genom Persien, Indien och Kina, genom Egypten

till stora delar av Afrika, och från Antiokia och Rom till hela Europa. Längs vägarna hade en mosaik av kristna församlingar uppstått. Bibeltexter bekräftade Kristushändelsen. Kristendomen var en trosrörelse. För att bestå måste den organiseras. Så uppkom kyrkan med lära, riter och ämbeten. Alltsammans började med en liten grupp skrämde lärjungar och utvecklades genom personliga, lokala och globala möten till en världsreligion.

EVANGELIET VAR universellt. Det riktade sig till alla slags människor och gav klart besked: "Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus". Kyrkan var katolsk/universell, sammanhållen av samma tro, lära och beaktelse. Med tiden blev den också världsvid med nedslag i varje kultur under himmelen.

Alla döpta utgör en gemenskap som överskrider etniska, nationella och kulturella gränser. Vi bekänner oss till en "allmänlig" kyrka, inte till en svensk eller luthersk eller på annat sätt exkluderande trosgemenskap. Bestämningarna är sekundära, men påminner om att varje lokalkyrka är präglad sin historia och kulturella kontext. Vi är glada att tillhöra Svenska kyrkan. Där är vi hemma. Men det finns andra kristna i Sverige som lever i mycket äldre traditioner (armenier, syrisk ortodoxa, kopter, etiopier), och som är mer gränsöverskridande (katoliker) eller ivrigare än vi att vittna om Jesus (pingstvännen) och att vara hans händer i världen (Frälsningsarmén). Hela kristenheten finns här. Invandringen har förstärkt den kristna närvaron i Sverige. Utan den skulle den svenska kristendomen snart dräneras på levande tro, steln i sina former och tappa sin geist.

Kristenheten är alltså per definition gränsöverskridande, mångkulturell, mångspråkig och flexibel, men också oupplösligt förenad, sammanhängande, solidarisk och har uppdraget att verka för fred. Under några hundra år efter reformationen levde kyrkan i Sverige farligt avskärmat från omvärlden. Den blev överhetens redskap, lagisk, likformig och inkräkt i sig själv, mer fallen för myndighetsutövning än självård och den fick få impulser utifrån. Men så öppnades världen på nytt tack vare den internationella missionsrörelsen.

Sedan urminnes tider hade kristendomen brett ut sig längs handelsvägarna. Den färdades med vikingar och munkar, erövrare och sjömän. Tron var slavarernas tröst och enda bagage, bekännelsen följde emigranter över haven. På 1800-talet blev det lättare att resa mellan och över kontinenter. Kolonialmakterna lade stora delar av världen under sig. Suezkanalen öppnades, järnvägar byggdes och ångfartyg ersatte segelskeppen. I Europa och USA tände de stora folkväckelserna en brinnande iver att dela frälsningens evangelium med alla som inte fått höra om Jesus. Även Svenska kyrkan drogs med i den internationella missionsrörelsen. År 1874 inrättades Svenska kyrkans missionsstyrelse, SKM, som sände präster, lärare, läkare, sjuksköterskor och många andra till Indien och Sydafrika och sedan till Zimbabwe, Kina, Tanzania och Malaysia. På hundra år anställde SKM drygt 800 missionärer. Två tredjedelar av dem var kvinnor. Medan missionärerna lärde sig språk, byggde kyrkor, drev skolor, kliniker och sjukhus samlade församlingarna i hela Sverige – och särskilt syföreningarna med som mest 120 000 medlemmar – in de pengar som behövdes. Genom studier, förbön, missionspsalmer och kollekt och enstaka besök från ”de unga kyrkorna” blev den världsvida kyrkan en påtaglig verklighet i varanda församling.

SVENSKA KYRKAN hade ett tydligt mål för sitt missionsarbete. Det skulle bidra till att skapa självständiga lutherska kyrkor, rotade i den lokala kulturen och starka nog att klara sig själva, svara för sin ekonomi och välja sina egna biskopar. Det tog sin tid. Evangelisation och undervisning gick hand i hand, skolor startades och efterhand kunde olika missioner tillsammans erbjuda utbildning ända upp till universitetsnivå. Diakonin började med hälso- och sjukvård och fortsatte med utvecklingsprojekt av olika slag. En av dessa missionärer var läkaren Märta Adolfsson från Knista i Strängnäs stift som byggde Ceza sjukhus i Sydafrika, där hon arbetade i tre decennier.

Efter hundra år stod kyrkorna på egna ben. När de-

ras länder fick sin självständighet, överlämnade också Svenska kyrkans mission över ansvaret. De missionärer som var kvar arbetade huvudsakligen med sjukvård och utbildning, delvis finansierad med statsbidrag. Missionen i gammal mening hade fullgjort sin uppgift, men Svenska kyrkans förbindelser med sina partners i Afrika och Asien lever vidare i vänförsamlingar och vänstift och i det samarbete som sker inom Kyrkornas Världsråd, och Lutherska Världsförbundet. Kristenhetens tyngdpunkt har flyttat från Nord till Syd. Medan de gamla kyrkorna i Europa och Nordamerika krymper och åldras, växer kyrkorna i Syd så det knakar. Världens största evangeliska kyrka finns i Kina med

” Missionsrörelsen följdes av en **ekumenisk väckelse**. Kristna kyrkor skulle **inte konkurrera** utan samarbeta.

bortåt hundra miljoner döpta medlemmar. De lutherska kyrkorna i Tanzania och Etiopien, som svenska missionärer varit med att grunda, har båda vuxit om Svenska kyrkan.

MISSIONSRÖRELSEN FÖLJDES av en ekumenisk väckelse. Kristna kyrkor skulle inte konkurrera utan samarbeta. De hade ju samma uppdrag och behövde varandra i kontakterna med myndigheter men framför allt för att deras budskap om fred, försoning och gemenskap skulle få genomslag. Trovärdigheten hängde på att kyrkorna själva levde som de lärde och höll sams med varandra.

Nathan Söderbloms (1866–1931) ögon öppnades för ekumenikens nödvändighet och möjligheter i Studentmissionsföreningen i Uppsala. Efter första världskrigets slut uppmanade han, som dåvarande ärkebiskop, världens kyrkor att samarbeta för fred och rättvisa. Det banbrytande ekumeniska mötet i Stockholm 1925 satte Svenska kyrkan på världskartan. Den framstod som en betydelsefull aktör inom internationell ekumenik och tillförde Kyrkornas Världsråd och Lutherska Världsförbundet både finansiella resurser och teologisk och administrativ kompetens. Idag är ekumeniskt samarbete en självklar dimension i allt vad kyrkorna gör.

Efter andra världskriget tog den internationella diakonin tog fart. Europa var översvämmat av miljontals flyktingar, hela städer låg i ruiner och nöden var ofattbart stor. Lutherska Världsförbundet och Kyrkornas Världsråd organiserade ett omfattande hjälparbe-

te. Medan missionen fortsatte sitt arbete i Afrika och Asien, togs en rad nya initiativ för att hjälpa till med återuppbyggnaden i Europa. Lutherhjälpen bildades 1947 som en självständig och effektiv insamlingsorganisation. Den kanaliserade stora belopp genom Lutherska Världsförbundet. Åke Kastlund, som 1972 valdes

” När biståndet svällde uppstod dock en **obalans** mellan social utveckling, evangelisation och teologiskt arbete. **Socialt arbete** kom att överskugga både **evangelisation** och församlingsutveckling. ”

till biskop i Strängnäs, var en av eldsjälarna. Samma år bildades Svenska Kyrkohjälpen som hela kyrkans officiella insamlingsorgan. Kyrkohjälpen kanaliserade sina insamlade medel genom Kyrkornas Världsråd. Efter tio år slogs organisationerna ihop under namnet Lutherhjälpen och började stödja bistandsprojekt runt om hela världen. Genom SKM och Lutherhjälpen var Svenska kyrkan representerad på alla kontinenter.

I BÖRJAN av 1960-talet beslöt riksdagen att den svenska staten kraftigt skulle öka sitt internationella bistånd. Missionärer, med lång erfarenhet från utvecklingsländerna, deltog i planeringen och alla kristna samfund välkomnade den nya myndigheten Sida. Vid Kyrkornas Världsråds generalförsamling i Uppsala 1968 stod internationella rättvisefrågor högt på dagordningen. Kyrkorna krävde att de rika länderna skulle avsätta minst 1 procent av BNP till utvecklingsbistånd. Sverige gjorde så och andra följde efter. Sida anslog betydande belopp till kyrkornas sociala projekt som skolor och sjukhus. Även Kyrkornas Världsråds program mot rasism och arbete mot HIV-Aids, liksom många av Lutherska Världsförbundets flyktingprogram finansierades delvis med statliga medel. När biståndet svällde uppstod dock en obalans mellan social utveckling, evangelisation och teologiskt arbete. Socialt arbete kom att överskugga både evangelisation och församlingsutveckling. Detta väckte debatt, först i Etiopien men sedan också i västvärlden. Samtidigt ökade medvetenheten om att inte bara mission utan även bistånd var ett slags ”kulturimperialism”. Besluten var sällan politiskt och ideologiskt neutrala; givarna bestämde i praktiken alltför ofta vad som var bäst för mottagarna.

I västvärlden fanns det ett otal gamla missionssällskap och frivilligorganisationer för katastrofbistånd och social utveckling. I det postkoloniala landskapet måste de söka nya arbetsformer. Efter Berlinmurens fall 1989 prioriterade den tyska staten hjälpen till det forna DDR för att östra Tyskland skulle komma ifatt. Då blev det mindre över för projekt i andra delar av världen. Samtidigt förlorade de ekumeniskt orienterade amerikanska kyrkorna sin dominerande ställning och bidrog inte längre lika mycket som tidigare. Kyrkornas Världsråd hamnade i en ekonomisk kris. En radikal omorganisation genomfördes och personalstyrkan bantades. Balansen mellan olika verksamhetsområden återställdes.

I Sverige ändrades relationen mellan stat och kyrka vid millennieskiftet. Svenska kyrkans organisation reformerades och en ny kyrkoordning började gälla. Lutherhjälpen införlivades i kyrkans struktur och slogs ihop med Svenska kyrkans mission. Processen var inte enkel och temporärt förlorade båda den internationella missionen och diakonin mark. Det tog flera år innan det internationella arbetet fann sina nya former.

ETT INSLAG i anpassningen till 2000-talets globaliserade värld var att 145 kristna organisationer med anknytning till Kyrkornas Världsråd och Lutherska Världsförbundet gick samman i en självständig internationell allians för att tillsammans och i ömsesidighet arbeta med långsiktig social och ekonomisk utveckling, humanitärt bistånd och försvar av mänskliga rättigheter, särskilt för minoriteter, kvinnor och barn. Nu finns Act – Action by Churches Together – i 127 länder, omsätter mer än 20 miljarder kronor per år och är en av världens största frivilligorganisationer. I samarbete med lokalkyrkor i alla dessa länder når Act snabbt och effektivt dit där behoven finns.

Alltsammans började när de första Kristusbekännarna läckte sin tro till människor utanför den judiska kulturkretsen och en mångkulturell kristen trosgemenskap fick fäste på alla kontinenter. Då som nu var det brutna brödet tecknet för Kristi närvaro och självutgivande kärlek. Men också för rättvisa och fred. I liturgin och diakonin blir Kyrkan synlig. Brödet delas för att världen ska leva. Mission är inte maktspråk och propaganda utan hopp som smittar, lyfter och bär. Internationell diakoni är inte välgörenhet utan konkret solidaritet med andra och allt skapat. Så var det på apostlarnas tid. Så är det nu.

Ikonerna kommer från Heliga Philothei Ortodoxa kloster, utanför Enköping. De är tillverkade genom tryck på kanvas av ikoner målade i klostret.

Ikoner inkluderar ukrainska flyktingar

Många människor flyr krigets Ukraina, ett kristet ortodox land. Många av dem söker sig till våra Svenska kyrkor och **Frustuna församling** har nu köpt in två ortodoxa ikoner.

Den ena ikonen är en av de mest välkända där Maria ömt håller sitt barn nära i sin famn och får synliggöra alla mödrar som nu har flytt från krigets faser tillsammans med sina barn.

Den andra ikonen avbildar Heliga Anna av Novgorad. Den visar på de nära band som finns mellan Ukraina och Sverige sedan långt tillbaka i historien.

De två ikonerna togs i bruk på Påskdagen och finns nu i Frustuna kyrka.

Fullt i domkyrkan när Gustav Vasa uppmärksammas

På nationaldagen den 6 juni är det högtidssammankomst i Strängnäs domkyrka med anledning av att Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs för 500 år sedan.

På programmet står nyskriven musik av Olle Lindberg, föredag av historikern Dick Harrison, tal och andakt i närvaro av kungen och drottningen. Biskop Johan medverkar.

Många vill vara med i kyrkan, när biljetterna delades ut till allmänheten ringlade kön lång och de tog slut på 15 minuter.

Grattis till oss alla!

Filmen "Kyrkan och skogen – om virke, värderingar och vägval" har vunnit guld i dokumentärklassen vid Hamburgs internationella filmfestival World Media Festival. Filmen visar olika perspektiv på skogsbruket, åsikter, krav och förväntningar som ställs på Svenska kyrkans skogsförvaltning. Se den på stiftets webbplats under Jord, skog och fond.

En film om Glanshammars kyrka

Nya upptäckter av gammal historia

DEN som missade premiären av "Filmen om Glanshammars kyrka" kan se den på webben.

Vi får höra om restaureringen av kyrkans vägg och takmålningar, dess historia och varför **Glanshammars kyrka** ligger där den ligger. Filmen är gjord av Maja Hagerman och Claes Gabrielsson.

Gå in på youtube: <https://youtu.be/ZkSzz5rSPvA>

- Mamma, varför är det synd om myror?
- Det är väl inte synd om myror?
- Jo, läraren sa att vi skulle gå ut och titta på myrstackarna.

Gör egen maskrossaft

- 50 g maskrosblommor (ca 50 st)
- 750 g strösocker
- 550 g vatten
- finrivet skal från 2,5 citron.
- 400 g citrussaft (ca 4 st)

PLOCKA kronbladen från maskrosorna (inget grönt). Lägg dem och alla övriga ingredienser i en kastrull. Låt puttra 20–30 minuter, skumma av då och då om det behövs. Sila och häll på rena flaskor. Låt svalna och förvara i kylskåp. Späd din saft med vatten efter smak!

Inger Wämmerfors har kokt saften från boken "Det växer saft och sylt överallt" (Bonnier).

Hitta Jesus

P C D W S E I S H P R U B X A Z D W O N
Y I N Y A U E D P R A T K S G J F Q N G
W O L P B M T O I Ä T P I W M X U R A T
U W Z G E S D X V S P Q Q Z Q H A P X P
X R I S R N J R Q T L K I R C F T E C D
C X T R O I I I F K P X B O J M D N Z H
E E O G R U M Z I R X T A N P X A K R G
R O R E V Y G U L A E K U S S Q C P A J
P O V H P K H R F G L B S X V S V R S H
M R Y K Y Y T K J E L V B P X T X T J B
D Q L D W K P F H Q H A O U W G B M G V
L F S Q E P K Ä I Q E T S Y G U A U K D
T H X C O K N A M T N L U S C D K T H P
L J U K X G V E V T S X B V S S R A T Y
V E S H M F Ö R S A M L I N G T Y O A F
N I P A S T O R A T S U S E J J K Z J P
B N T R A M M O S H B B I Z C Ä O T J T
L T T G G O Z G O E K T H S N N C M W W
A M G O D V W I O Y Z G N V G S E Q F T
C Q H Q C I D X X P Y X D R H T G W A O

I ordpusslet gömmer sig nedan ord bland bokstäverna. Orden kan bildas rakt, snett, bakåt och framåt.

BISKOP
FÖRSAMLING
GLASS
GUDSTJÄNST
HÄNGMATT
JESUS
JORDGUBBE
KYRKA
MORGONDOPP
PASTORAT
PILGRIM
PRÄSTKRAGE
SEMESTER
SOMMAR
STIFT

Facit hittar du på stiftets web: www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/portalen

Det gemensamma ska växa

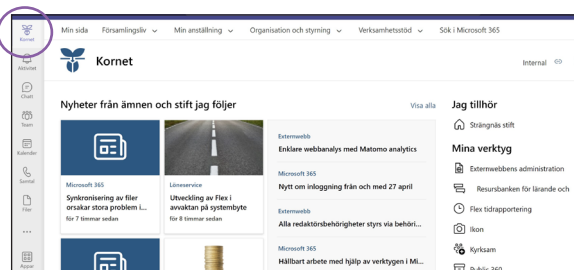
Via ämnesområden och stiftsindelat... det är så du hittar information på Svenska kyrkans nya intranät Kornet. Verkar det krångligt? Använd Portalens guide när du klickar dig runt steg för steg.

På Kornet är allt öppet för alla, men för att bli riktigt användbart så behöver du skraddarsy din egen profil. På så sätt säkerställer du att dina mest använda verktyg finns snabbt åtkomliga och att du inte missar viktig information och nyheter som du behöver för ditt arbete.

Meeeen ...
... jag hittar inte ens
till Kornet.

ENKLAST NÅR

du Kornet genom att klicka på Kornet-ikonen högst upp till vänster när du är i Teams. Teams ska finnas som en genväg/app på din dators skrivbord. (Du kan också komma till Kornet i din webbläsare genom att gå till adressen <https://kornet.svenskakyrkan.se>)

Jag vill hellre läsa i mobilen, går det?

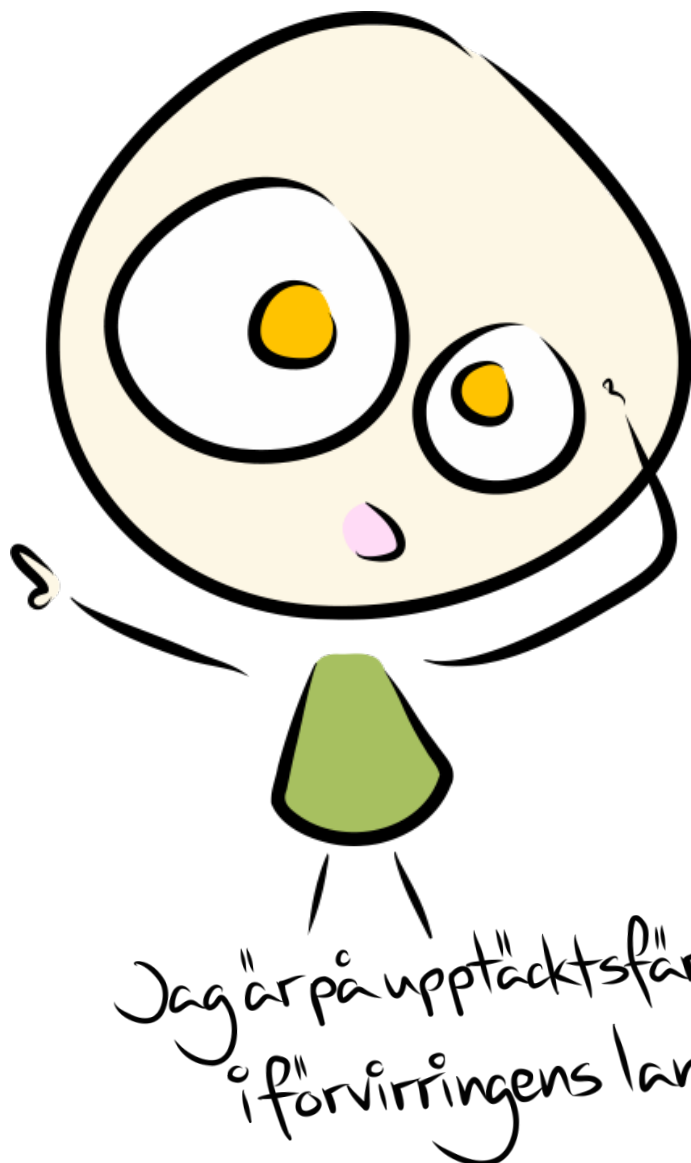
JADÅ, MAN rekommenderar att använda webbläsaren på telefonen. Öppna webbläsaren på din telefon (i en iPhone Safari, i en Android Google Chrome). Skriv kornet.svenskakyrkan.se i sökfältet eller adressfältet i webbläsaren. Logga in genom att uppgi din mejladress och ditt lösenord och sedan bekräfta din identitet genom Authenticator-appen (eller via sms om du inte börjar använda appen än).

Kornet går också att nå via appen *SharePoint*.

Måste man logga in?

JA, ALLA måste *logga in* på Kornet. Oavsett vilken väg du tar till Kornet kommer du behöva logga in. Du behöver en mejladress på svenskakyrkan.se och en licens till Svenska kyrkans Microsoft 365-lösning.

Den som saknar inloggning till Svenska kyrkans Microsoft 365-lösning ska kontakta ansvarig i sin församling eller sitt pastorat.

fram i Kernet

Varför måste alla logga in?

DET BLIR bättre för dig, du får den information som du vill ha – och som du måste ha – för dina arbetsuppgifter. Kernet blir säkrare, Svenska kyrkan möter kraven från gdpr och annan lagstiftning.

Hur vet jag att jag inte missar viktig information?

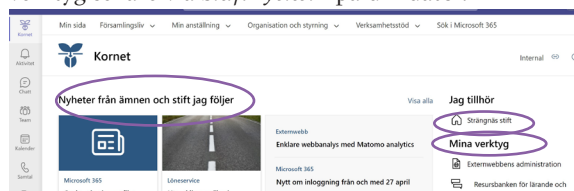
FÖRSTA GÅNGEN du går in på Kernet ska du gå igenom den så kallade *onboarding*en. Då ställer du in Kernet utifrån den information och de verktyg du använder och behöver. Nyheter från de ämnen du väljer att följa, visas sedan automatiskt på din startsida. *Du väljer själv vilka ämnen* som är relevanta för dig.

Första gången du loggar in på Kernet får du upp en ruta där du ska göra dina inställningar. Du behöver bara göra de här inställningarna första gången du går in på Kernet.

Alltså: Första gången du går in (onboarding)

- Välj stiftstillhörighet (Du kommer inte vidare innan du valt dvs Strängnäs stift).
- Välj intresseområden/arbetsområden (dessa presenteras i en lista, du behöver inte söka själv). Ämnen/områden du väljer kommer vara nyheter från nationell nivå exempelvis diakoni, kulturarv, gdpr, dop eller kommunikation.
- Välj verktyg. Exempelvis Utbildningsportalen, Flex (tidsrapportering), Webbshoppen, Public360 (diarie/arkiv), Ikon (bilder) eller Kyrksam. Du kan välja upp till tio stycken.

Du kan alltid ta bort, eller lägga till fler ämnen eller verktyg senare via *Skiftnyckeln* på din dator.

Hur vet jag sedan var allt finns?

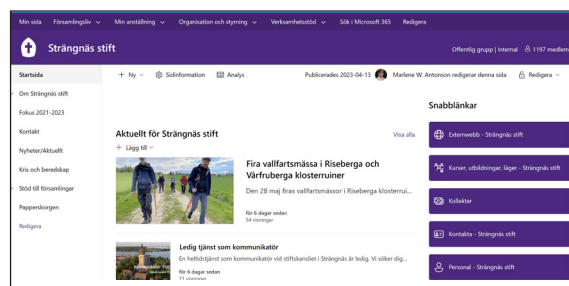
Du får en *egen startsida* med dina val, där hamnar du automatiskt när du går in på Kernet nästa gång. I mitten ligger *nyheter* (som du ju har valt, från både nationell nivå och från stiftet) och i spalten till *höger* ligger en länk till ditt stift (Strängnäs stift) och dina *verktyg*. I "listen" *överst* på sidan hittar du ämnen och områden som nationell nivå ansvarar för (här kan du också hitta andra stift)

Färgen på sidan i topp-isten är en ledtråd till var du befinner dig: lila färg + mitra = ett stift, blå färg = sidor från nationell nivå. (Din egen startsida = vit)

Strängnäs stifts information och sidor känns viktiga, var finns de?

Förutom att du får stiftets puffar för nyheter på din startsida kan du sedan klicka "*Strängnäs stift*" i *högerspalten*. Då hamnar du på stiftets egna Kernet-sidor (lila), här finns nyheter i mitten. I menyn till vänster finns information och inspiration, blanketter, filer och annan information och kontaktpersoner kring olika ämnen. Här finns bland annat sidorna "Stöd till församlingar" (det som hette Församlingarnas verktygslåda på gamla intranätet).

Strängnäs stifts alla kurser och utbildningar finns numera på externwebben. Men det finns såklart länkar på Kernet, så du hamnar rätt.

Mer hjälp?

Det finns mycket hjälp att få i form av lathundar och filmer på just Kernet (såklart). Ta dig till den övre listen: Verksamhetsstöd – Digital arbetsplats – Microsoft 365

Också bra att läsa "Om Kernet", finns i sidfoten på Kernet.

Men...min församlings intranätssidor då?

DET ÄR endast nationell nivå och stiftet som kan publicera information på Kernet.

För att kommunicera internt inom enheten använder församlingarna olika Team. (Framst det Organisatoriska Teamet som alla inom en enhet ska nå.)

PIA ANDERSSON

FÖRSTA GÅNGEN. Barbro Holmberg har hållit sin första predikan. Det var vid kvällsgudstjänsten på Jungfru Marie Bebildelsedag i Mariefreds kyrka som Barbro ledde gudstjänsten med predikan och allt.

”Jag älskar samvaron i församlingen”

Barbro Holmberg premiärpredikade i kyrkan 66 år gammal

Hur kändes det att premiärpredika?

- Jag kände mig jättetrygg! Jag hade kyrkoherdens tilltro och fick fria händer, så jag kände mig inte nervös, bara förväntansfull och så fokuserad.
- Jag ledde hela kvällsgudstjänsten och fick godkänt av alla. Kyrkoherde Carin Zetterberg sa att jag får göra om det närsomhelst och det gör jag gärna.

Hade du tidigare tänkt att det var möjligt?

- Nej, hade du frågat mig för 10 år sedan så var jag inte engagerad i kyrkan. Det har smugit sig på med åren.
- Jag har haft underbara mentorer under åren och jag vill nämna prästerna Elise Lindkvist och Annica Sundkvist.

Hur kom du in på det här med att predika?

- Jag har deltagit i stiftets kurs ”Döpt till ett uppdrag”, hösten 22 och våren 23 med inriktning på gudstjänst. Det är en utbildning som hålls på Stiftsgården Stjärnholm och på zoom. Sedan fick jag förfrågan om att hålla en gudstjänst.
- Jag har ju också varit i församlingen i tio år och kunnat betrakta och se hur andra gör. Jag har varit gudstjänstvärd samt kyrkvärd det senaste året och även kyrkvisare, en slags vakt och guide i kyrkan, särskilt under somrarna, sedan 2014.

Hur kom du i kontakt med kyrkan?

- Vid en personlig livskris för tio år sedan sökte jag upp en diakon och det var hon som ledde in mig på den vägen. Före det hade jag bara gått sporadiskt i kyrkan efter konfirmationen.

Hur ser ditt liv ut för övrigt?

- Jag har många järn i elden både i församlingen och utanför.
- Vad gäller det kyrkliga så känner jag mig hemma i församlingen och i kyrkorummet. Jag känner varje vrå i kyrkan. Jag känner inte så hårda krav på mig. Man måste få göra små fel ibland, då ser man hur axlarna sjunker ner på besökarna.
- På fritiden tycker jag om att promenera och motionssimma. Jag skriver i församlingsbladet ibland och i lokal press.

Vad vill du ge till de många olika grupper du möter i kyrkan?

- Jag älskar samvaron i församlingen! Jag är intresserad av människor och på sommaren när jag är kyrkvisare i Mariefreds kyrka möter jag många människor i olika åldrar. När de kommer till kyrkan så ger jag dem en liten historiektion om kyrkan på cirka tio minuter, vilket är väldigt uppskattat. Vad gäller barnen så ömmar jag mycket för dem och hyssjar aldrig ner någon: De ska få vara barn och jag låter dem testa akustiken i kyrkan.

INGER PERSSON

Barbro Holmberg

ÅLDER: 66 år.
BOR: är född och uppvuxen i Mariefred.
FAMILJ: Bor ensam. Har pojkvän och dotter.
TIDIGARE SYSSELSÄTTNING: före detta banktjänsteman.
SOM PENSIONÄR: Ideellt arbete inom Mariefreds församling, skriver i lokal press samt församlingsbladet.
FRITID: Promenerar, motionssimmar.

Döpt till ett uppdrag

En kurs i två delar för ideella medarbetare. I höst reflekterar vi över Svenska kyrkans (och vår egen) tro och liv. Kursen inleds med en fysisk träff 15-17/9, sedan följer sex digitala träffar. Avslutning 2/12. Anmälan senast 10/6. Våren 2024, del två, fördjupar vi oss i olika uppgifter för ideella i församlingen. Mer info på externwebben.

Skicka vidare: Stiftsfest 9/9!

Under temat "Skicka vidare" utforskar vi tillsammans lärande och undervisning på Stiftsfesten den 9 september.

Det blir en härlig heldag i och omkring Strängnäs domkyrka. Många olika församlingar medverkar och delar med sig av sina erfarenheter. Kom och låt dig inspireras.

Du kommer att kunna välja bland flera olika workshops, föreläsningar eller konserter, det finns något för alla. När du hellre vill nätverka och upptäcka på egen hand finns ett gäng

utställningar, vandringar, chokladhjul och mycket mer att ta del av när det passar dig. Eller varför inte hänga i skapandetältet en stund?

Som avslutning fyller vi Strängnäs domkyrka och firar sändningsmässan tillsammans. Till mässan kan du dessutom vara med och sjunga i dagens stiftskör.

Anmäl dig (eller ett helt gäng) innan 15 juni så kan du också vara med och skicka budskapet vidare!

www.trippus.net/stiftsfest23

JUNI

19/6 Diskutera dataskydds-förhållanden med fler

Uppsala, Stockholms, Strängnäs och Växjö stift har ett gemensamt nätverk för dataskyddsombud och andra GDPR-intresserade i pastorat och församlingar.

AUGUSTI

25-26/8 Pilgrimsdagar

Ledarledd pilgrimsvandring för dig som vill komma ut i naturen tillsammans med andra och även lära dig mer om att pilgrimsvandra. Stiftsgården Stjärnholm. Anmälan senast 18/8.

Livslångt lärande i församlingen

Kursen ger teologiska och pedagogiska perspektiv med syfte att stärka församlingen som miljö för livslångt och generationsöverskridande lärande. Start 31/8. Anmälan senast 9/6.

SEPTEMBER

Doppprogram - 4 träffar

En process som syftar till att stärka församlingens arbete kring dopet. Vi ses i Strängnäs vid 4 tillfällen under ett år. Dessa träffar är inspirationsträffar. Tänk brett med många medarbetare, gärna anställda, ideella och förtroendevalda. 14/9, 13/10 och 29/1, 11/3.

Döpt till ett uppdrag- Trons insida (start helg 15-17/9)

Välkommen till en fördjupande och inspirerande utbildning för dig som är ideell medarbetare, vare sig du är ny eller erfaren.

Koncentrerad prediko-fortbildning

25-27 september, 29-30 november 2023, 12-13 februari 2024. En predikokurs där teori och praktik varvas. Ett samarbete mellan Strängnäs stift och Fjellstedtska skolan.

På lika villkor. Boka in 14/11

Fokus på mötet med barn, unga och konfirmander i behov av särskilt stöd. Tillsammans får vi handfasta redskap och teoretiska perspektiv på hur vi formar och underhåller inkluderande praktiker. Var med på en digital fördjupningsdag.

OKTOBER

7/10 Ideellt forums Idédag

Få inspiration och fördjupning om ideellas uppdrag och teologiska förankring i Svenska kyrkans liv. Du kan välja att delta på plats i Trollhättan eller digitalt.

17/10 Fortbildningsdag för kyrkomusiker

Alla som har en kyrkomusikalisk anställning i Strängnäs stift bjuds in till en inspirerande fortbildning den 17/10 på Musikhögskolan i Örebro. Anmälan senast 1/10.

Barnledarutbildning

Utbildningen vänder sig till dig som har en tjänst som riktar sig till barn 0-12 år men saknar fackutbildning eller som saknar kyrklig inriktning. Anmäl senast 1/9.

NOVEMBER

9-10/11 SKUT-ombudsutbildning

Dagarna innehåller föreläsningar och samtal om utlandsstyrkans verksamhet både här hemma och i utlandet. På stiftsgården. Anmälan senast 5/10.

14-15/11 Pedagogiska dagar

I år två separata dagar, första dagen är digital och andra dagen med tema "Bibeln och kyrkorummet i fokus" på plats i Storkyrkan, Stockholm. Anmälan senast 13/10.

Alla kurser och utbildningar hittar du här: www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning

Dags för omkoppling

PÅ TRETTON platser i Sörmlandsdelen av vårt stift står skyltar på röda vimpelprydda stolpar och ropar "Se hit!".

Nåja, även om skyltarna kanske inte ropar rent decibelmässigt så höjer de rösten innehållsmässigt. Sörmlands museum har placerat ut dem på ställen där man vill locka oss att stanna upp för att upptäcka mer av det vi ser.

Här i Strängnäs berättar 53 skyltar om religion och samhälle, i Katrineholm gör 30 skyltar detsamma om industrisamhället och välfärdsstaten. 28 vimpelprydda skyltar i Malmköping lär oss mer om soldaterna på heden, och i Åkers bergslag lär 48 skyltar oss mycket om människorna, bruket och kanonerna och så vidare...

Informationstexten är rikt illustrerad. Den miljö man som flanör har omkring sig återspeglas på skylten med hjälp av äldre fotografier, kartor och bilder – det hela är både ambitiöst och välgjort.

Och när jag själv på väg till mataffären, tåget eller bion stannar till vid någon av dessa skyltar – då händer något. Texterna får mig att se något nytt. Lektorsgårdens fasad, Roggeborgens fönster mot Mälaren, biografens igensatta fönster – alla får de liksom nytt liv. Ut tittar en myndig rektor, en examensvinkande studentska eller en andedöpt pingstvän. Stadens ansikte får skarpare konturer. Fasaderna öppnar glipor mot det förgångna.

På det här tänker jag inför att jag om några veckor packar sommarväskan med fokus på semestern: på utmaningen att i det jag möter se mer än till ytan. Upptäcka mer än det uppenbara. Lära om och lära nytt

om det jag redan tror mig veta.

I en av hustruns och mina favoritfilmer, En förtrollad April, från 1991, lämnar fyra sinsemellan väldigt olika kvinnor ett grått och regnigt London för en gemensam månad i ett soligt och grönskande Italien. De bär alla på känslor av sorg och otillfredsställelse, ensamhet, oförståelse, tomhet... Men det gamla huset, platsen, gemenskapen, havet, trädgården, dofterna, skönheten gör något med dem. Ja, inte bara med dem utan även med deras respektive som oförhappandes dyker upp.

Varmhjärtade Lottie är gift med den självupptagne streberaktige advokaten Mellersh som i henne mest ser en bra-att-ha-person när det ska representeras eller passas resväskor (!). Efter några dagar bland blåregn, oleanderträd och salta bad händer plötsligt något. Mellersh upptäcker – eller rättare sagt återupptäcker – sin hustru. Borstar varsamt hennes rödblonda hår och säger eftertänksamt: Du är så vacker... Så... var för... var... du... inte...vacker förut...

NÄR VI i Psalm 45 sjunger om hur "Jesus för världen givit sitt liv" väddar psalmförfattaren till oss om att, som Mellersh, med Guds hjälp öppna våra ögon.

Oräkneliga predikanter och högtidstalare har så här i brytningstiden mellan vår och sommar, i kyrkor och aulor, uppmanat mig att göra detta. Närma mig det av naturupplevelser och miljöombyte som ligger framför mig i en anda av nyfiken upptäckarglädje.

Och i det har vi varit eniga.

Bakvänt då att det ord jag använder för veckorna som väntar är "avkoppling" – ett begrepp som närmast får mig att tänka på det som händer när man drar kontakten ur vägguttaget.

Det blir (för att citera Astrid Lindgrens rumpnissar) "natta".

Nej, borde jag inte istället kliva ut i sommarhagen med ordet "uppkoppling" på läpparna. Unna mig lyxen av att återupptäcka Skaparens tilltal i det för mig synbart redan välkända...

Excellera i omkoppling.

BISKOP JOHAN DALMAN